

UCHWAŁA Nr 171 /2019
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
w ZIELONEJ GÓRZE
z dnia 23 września 2019 r.

Na podstawie art. 10a ust. 3, 4 i 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze

§ 1

Przyjmuje Aneks do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko obejmujący rok 2018 i pierwsze półrocze roku 2019 - w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Aneks do Raportu podlega przekazaniu Radzie Miejskiej w Lubsku i Burmistrzowi Miasta i Gminy Lubsko oraz ogłoszeniu na stronie internetowej BIP Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

Przewodniczący Kolegium

Ryszard Zajączkowski

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze

RAPORT
O STANIE GOSPODARKI FINANSOWEJ
MIASTA I GMINY LUBSKO

ANEKS DO RAPORTU

(opracowany za 2018 r. i I półrocze 2019 r.)

Zielona Góra, 23 września 2019 r.

Spis treści

	str.
Wprowadzenie	2
1. Miasto i Gmina Lubsko - informacje ogólne	3
2. Okoliczności wezwania Miasta i Gminy Lubsko do opracowania i uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego	3
3. Podstawowe założenia Programu Postępowania Naprawczego po zmianach wprowadzonych uchwałą Rady Miejskiej w Lubsku Nr IX/62/19 z dnia 30 maja 2019 r.	9
4. Informacja o stanie mienia Gminy Lubsko na dzień 31 grudnia 2018 r.	19
5. Wyniki działalności kontrolnej	22
6. Analiza uchwał budżetowych w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.	23
7. Realizacja budżetu w roku 2018 i w I półroczu roku 2019 r.	27
8. Zobowiązania i należności Gminy Lubsko na koniec 2018 r. i w I półroczu 2019 r.	31
9. Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta i Gminy Lubsko	33
10. Wyniki działalności nadzorczej i opiniodawczej w 2018 r. i w I półroczu 2019 r.	39
Podsumowanie i wnioski	55

Wprowadzenie

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze, działając na podstawie art. 10a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.) przedkłada Aneks do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko sporządzony według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. przyjęty przez Kolegium Izby Uchwałą Nr 171/2019 w dniu 23 września 2019 roku.

Raport o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko, obejmujący okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2018 r., przyjęty został przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Uchwałą Nr 150/2018 r. w dniu 13 lipca 2018 r. Sporządzony Aneks do Raportu obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 30 czerwca 2019 r.

W związku z faktem, że Rada Miejska w Lubsku, realizując założenia Programu Postępowania Naprawczego, w dniu 30 maja 2019 r. podjęła Uchwałę Nr IX/65/19 w sprawie zaciągnięcia przez Gminę Lubsko długoterminowej pożyczki z budżetu państwa w łącznej kwocie 35 389 950 zł oraz uchwałę w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej uwzględniającą przychody z tytułu ww. pożyczki oraz planowaną restrukturyzację zadłużenia, w dniu 25 lipca 2019 r. Kolegium Izby podjęło Uchwałę Nr 149/2019 o sporządzeniu aneksu do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko przyjętego Uchwałą Nr 150/2018.

W dniu 6 sierpnia 2019 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wpłynął wniosek Burmistrza Lubska (znak: WF.3051.20.2019) w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty pożyczki z budżetu państwa w kwocie 35 389 950 zł. Zgodnie z informacjami zawartymi w przedmiotowym wniosku i dołączonym do niego harmonogramie spłaty, planuje się spłatę pożyczki w latach 2023-2034.

Opracowując Aneks do Raportu uwzględniono:

- wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w okresie 2018 r. – I półrocze 2019 r.,
- dane ze sprawozdań budżetowych, o których mowa w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869), opracowanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 1393) oraz sprawozdań opracowanych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1773),
- podstawowe informacje dotyczące realizacji budżetu, stanu zobowiązań i należności Miasta i Gminy Lubsko w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. oraz prognozę spłat długu.

1. Miasto i Gmina Lubsko - informacje ogólne

Gmina miejsko-wiejska Lubsko położona jest w Powiecie Żarskim w Województwie Lubuskim. Powierzchnia Gminy obejmuje 183 km². Ludność Lubska według danych statystycznych zamieszczonych w BIP Miasta i Gminy Lubsko na koniec 2018 roku wynosiła 18 301 osób. Burmistrzem Miasta i Gminy Lubsko jest Pan Janusz Dudojć wybrany na stanowisko Burmistrza w kadencji 2018-2023.

Rada Miejska w Lubsku liczy 15 radnych. Przewodniczącym Rady Miejskiej jest Pan Marek Gutowski.

Gmina zajmuje 183 km² (powierzchnia miasta - 13 km²) i obejmuje 18 sołectw. Jednostkę samorządową stanowi miasto Lubsko i 18 wsi sołeckich z 28 miejscowościami: Dłużek z przysiółkiem Dłużek Kolonia; Chełm Żarski z przysiółkiem Tarnów; Ziębikowo; Mierków z przysiółkiem Gareja; Dąbrowa; Osiek; Raszyn; Tymienice 1,2,3; Kałek; Górzyn z przysiółkiem Gozdno; Chocicz; Chocimek; Mokra z przysiółkiem Małowice; Lutol z przysiółkiem Janowice; Stara Woda 1,2; Białków; Tuchola Żarska - podzielona na Tucholę Małą i Tucholę Dużą.

Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy stanowią:

Żłobek Nr 1,

Przedszkole Nr 1,

Przedszkole Nr 2,

Przedszkole Nr 3,

Przedszkole Nr 5,

Szkoła Podstawowa Nr 1,

Szkoła Podstawowa Nr 2,

Szkoła Podstawowa Nr 3,

Szkoła Podstawowa w Górzynie,

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

Ośrodek Sportu i Rekreacji,

Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym w Lubsku.

2. Okoliczności wezwania Miasta i Gminy Lubsko do opracowania i uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze uchwałą Nr 167/2018 z dnia 23 lipca 2018 r. działając na podstawie art. 240a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 13 pkt 13 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 561) wezwało Miasto i Gminę Lubsko do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia go w celu zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

Przyczyną wezwania Miasta i Gminy Lubsko do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego była pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy, zagrożenie

dla realizacji zadań publicznych i prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych oraz niezachowanie relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W ocenie Kolegium Izby o pogarszającej się sytuacji finansowej Gminy Lubsko oraz zagrożeniu płynności finansowej i zdolności do terminowego regulowania zobowiązań świadczyły: utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Gminy (na koniec 2016 r. – 65 802 313,88 zł, co stanowiło 89,14% wykonanych dochodów; na koniec 2017 r. – 65 390 533 zł, co stanowiło 84,78% wykonanych dochodów; na koniec I kwartału 2018 r. – 66 175 694,53 zł, co stanowiło 77,86% planowanych dochodów, na koniec II kwartału 2018 r. – 65 947 405,13 zł, co stanowiło 82,71% zaplanowanych dochodów) obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wraz z wydatkami na ich obsługę, a także rosnące zobowiązania wymagalne (na koniec 2017 r. 141 977,05 zł, według stanu na 31 marca 2018 r. - 1 112 339 zł, na koniec czerwca 2018 r. 2 195 978,20 zł).

Kolegium Izby formułując wezwanie do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego wskazało również na nieprawidłowe finansowanie deficytu budżetu Gminy w 2017 r. ze środków niewykorzystanych dotacji w 2017 r. i z subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2017 r. z przeznaczeniem na styczeń 2018.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze działając na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, przeprowadziła w okresie od 3 stycznia do 30 kwietnia 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Lubsko. Inspektorzy Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Zielonej Górze ustalili w ramach badania terminowości regulowania zobowiązań, że spłaty rat kapitałowych z tytułu 10 zaciągniętych kredytów i 1 pożyczki w łącznej kwocie 350 420,04 zł oraz rat odsetkowych z tytułu 8 kredytów w łącznej kwocie 87 602,54 zł dokonano 10 dni po terminach ich płatności, wynikających z zawartych umów. W związku z opóźnieniami zapłacono odsetki karne w łącznej kwocie 713,16 zł.

W trakcie kontroli kompleksowej ustalono również, że wynagrodzenie wykonawcy za usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczone w lutym, kwietniu, maju, lipcu i grudniu 2017 r. w łącznej kwocie 373 033,00 zł zostało wypłacone po terminie wynikającym z umowy. Opóźnienia wyniosły od 2 do 75 dni.

Przeprowadzona kontrola kompleksowa wykazała, że w 2017 r. Gmina uregulowała zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy za pracowników Urzędu Miasta i Gminy Lubsko za czerwiec i grudzień w łącznej kwocie 286 037,64 zł po terminie określonym w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.) i art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.). Opóźnienie w zapłacie ww. składek wyniosło od 1 do 3 dni, co skutkowało zapłatą odsetek w wysokości 124,00 zł.

Kontrola wykazała również dokonanie nieterminowych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za czerwiec i lipiec 2017 r. w łącznej wysokości 8 548,00 zł, czym naruszono art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.). Opóźnienie w zapłacie ww. wpłat wyniosło od 1 do 2 dni.

Analiza zobowiązań wymagalnych Miasta i Gminy na koniec II kwartału 2018 r. wykazała, że w § 401 (wynagrodzenia osobowe pracowników) Gmina Lubsko posiadała 60 032,90 zł zobowiązań wymagalnych. Z tytułu obligatoryjnych odpisów na rzecz Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Gmina Lubsko na koniec II kwartału 2018 r. posiadało zobowiązania wymagalne wynoszące w § 444 (ZFŚS) kwotę 624 928,71 zł.

Gmina Lubsko wykazała na koniec II kwartału 2018 r. w sprawozdaniu Rb-28S w dziale 852, rozdziale 85202 „Domy pomocy społecznej” zobowiązania wymagalne w § 433 (zakup usług przez jednostkę samorządu terytorialnego od innej jednostki samorządu terytorialnego) w kwocie 112 712,43 zł.

Na koniec II kwartału 2018 r. Gmina Lubsko posiadała również zobowiązania wymagalne w § 440 (opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe) w kwocie 545 227,05 zł. W § 421 (zakup materiałów i wyposażenia) zobowiązania wymagalne Gminy Lubsko wynosiły na koniec II kwartału 2018 roku 41 590,80 zł. W § 430 (zakup usług pozostałych) zobowiązania wymagalne na koniec II kwartału 2018 roku wynosiły 723 917,91 zł, w tym w rozdziale 90002 (z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych Gminy Lubsko) 456 269,15 zł.

Dodatkowo wskazać należy, że Gmina Lubsko, według oświadczenia Burmistrza Gminy złożonego do protokołu na posiedzeniu Kolegium RIO w Zielonej Górze w dniu 23 lipca 2018r. zalegała z zapłatą na rzecz własnych jednostek organizacyjnych tj. PGKIM i ZMK w Lubsku.

Należy wskazać również na dodatkowe zobowiązania jakie musiała ponieść Gmina wskutek zakończenia, z wynikiem negatywnym postępowania przetargowego mającego na celu uzyskanie kredytu długoterminowego wysokości 2 594 265,00 zł. Kredyt ten miał zostać przeznaczony na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w zakresie kontynuacji zadania: „Przebudowa ciągu ulic Przemysłowa i Sybiraków w Lubsku”.

Istotne znaczenie dla gospodarki finansowej Gminy Lubsko miał również fakt, że Rada Miejska w Lubsku w ostatniej, dokonanej przed wezwaniem do programu naprawczego zmianie budżetu z dnia 20 czerwca 2018 r. (uchwała Rady Miejskiej w Lubsku Nr LXIV/337/18) ustaliła deficyt budżetu w wysokości 3 782 254 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek, w tym kredytów na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto na spłatę rozchodów, według stanu na dzień 20 czerwca 2018 r. Gmina Lubsko potrzebowała środków finansowych w wysokości 5 749 523 zł. Brak możliwości uzyskania kredytów na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz na sfinansowanie planowanego deficytu, w ocenie Kolegium Izby spowodował konieczność spłaty rozchodów i odsetek z dochodów własnych Gminy Lubsko, co skutkowało dalszym wzrostem zobowiązań wymagalnych, pogłębiło brak płynności finansowej i zagroziło pełnej i prawidłowej realizacji części zadań publicznych przez Gminę. Mając powyższe zagrożenie na względzie Kolegium Izby podjęło decyzję o zastosowaniu wobec Gminy Lubsko instrumentu prawnego w postaci wezwania do programu postępowania naprawczego, na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych.

Kolejny argument wskazujący na konieczność wezwania Gminy do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego wynikał z tego, że na koniec II kwartału

2018 r. według danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28S Gmina Lubsko wykonała wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605) w kwocie 2 387 494,65 zł natomiast jednostka posiadała zaangażowanie z tytułu podpisanych umów w kwocie 5 995 091,65 zł. Powyższe świadczyło o tym, że wystąpi konieczność uregulowania w 2018 roku płatności z tytułu pozostałych podpisanych umów na zadania inwestycyjne. Konieczność uregulowania w 2018 roku płatności z tytułu podpisanych przez Gminę umów dotyczących zadań inwestycyjnych pogorszyła płynność finansową jednostki, w szczególności wobec sytuacji realnego braku możliwości uzyskania przychodów z tytułu planowanych do zaciągnięcia w 2018 roku kredytów, w tym na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych z budżetu UE.

Zaprezentowane powyżej ustalenia kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze oraz dane dotyczące sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko na koniec II kwartału 2018 roku wskazywały na pogarszającą się płynność finansową jednostki i realne zagrożenie utraty przez Miasto i Gminę Lubsko zdolności pełnej i prawidłowej realizacji obligatoryjnych zadań publicznych, które Gmina Lubsko ma obowiązek wykonywać na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Według danych, które posiadała Izba na koniec II kwartału 2018 r. bardzo trudna sytuacja finansowa Gminy oraz pogarszająca się płynność finansowa tej jednostki samorządu terytorialnego pogłębiała się.

Obok pogarszającej się płynności finansowej, występowania znaczącego wzrostu zobowiązań wymagalnych w II kwartale 2018 r. i wysokiego prawdopodobieństwa braku możliwości pełnej i prawidłowej realizacji zadań publicznych przez Gminę Lubsko - Kolegium Izby wskazało, formułując wezwanie do opracowania i uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego, na drugą z przesłanek uzasadniających wezwanie jednostki samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, tj. brak możliwości uchwalenia budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej wskutek niedochowania przez Gminę Lubsko relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach kolejnych.

Na możliwość niezachowania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wskazywały ustalenia kontroli kompleksowej gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzonej w Gminie Lubsko przez RIO w Zielonej Górze, w okresie od 3 stycznia do 30 kwietnia 2018 r., w szczególności dotyczące prawidłowości stosowania wyłączeń z limitu spłat zobowiązań.

Prowadzona kontrola kompleksowa wykazała bowiem, że przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Lubsko wyłączenia z indywidualnego wskaźnika spłaty, o których mowa w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych w zadaniu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Lubsko” zostały zawyżone w latach 2018-2030, co obrazuje poniższe zestawienie.

Lata deklarowanych wyłączeń z projektu dot. kanalizacji	Wyłączenia dot. projektu kanalizacji ogółem	Wyłączenia uznane przez kontrolujących (aneksy nr 8, 9 i 10)	Zakwestionowane w trakcie kontroli wyłączenia
2018	1 573 578,00	123 783,43	1 449 794,57
2019	1 617 331,68	123 783,43	1 493 548,25
2020	2 728 834,00	220 221,16	2 508 612,84
2021	3 327 072,00	180 960,00	3 146 112,00
2022	2 687 055,15	203 580,00	2 483 475,15
2023	1 931 236,97	200 671,26	1 730 565,71
2024	1 225 624,00		1 225 624,00

Lata deklarowanych wyłączeń z projektu dot. kanalizacji	Wyłączenia dot. projektu kanalizacji ogółem	Wyłączenia uznane przez kontrolujących (aneksy nr 8, 9 i 10)	Zakwestionowane w trakcie kontroli wyłączenia
2025	839 100,00		839 100,00
2026	801 660,00		801 660,00
2027	691 277,52		691 277,52
2028	561 612,00		561 612,00
2029	561 612,00		561 612,00
2030	508 173,24		508 173,24
Razem	19 054 166,56	1 052 999,27	18 001 167,29

Kolegium Izby wskazało formułując wezwanie do opracowania programu naprawczego, że dokonanie przez Gminę Lubsko zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej, poprzez przedstawienie prawidłowej wielkości wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych, tylko dla zadania pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Lubsko” powodowało niedochowanie relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach następnych. Przy zaplanowanych wyłączeniach w WPF Miasta i Gminy w latach 2018-2030 nadwyżka pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty (według zmiany WPF z dnia 9 lipca 2018 r. - Zarządzenie Burmistrza Lubska Nr 60/z/2018) przy zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ustawy o finansach publicznych kształtowała się następująco: dla roku 2018 – 0,10%, a biorąc pod uwagę wykonanie za roku n-1 (2017) wynosiła 0,19%. Natomiast w roku 2019 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym stanowiła 0,48%, a biorąc pod uwagę przewidywane wykonanie za rok n-1 stanowiła 0,57%. Dla roku 2020 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym wynosiła 0,35%, natomiast w ujęciu przewidywanego wykonania 0,45%.

W ocenie Kolegium Izby sformułowanej w uchwale w sprawie wezwania Gminy Lubsko do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego przedstawienie w WPF Miasta i Gminy Lubsko prawidłowych danych w zakresie wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty, powinno obejmować również pozostałe zakwestionowane w WPF Gminy Lubsko w trakcie kontroli kompleksowej RIO wyłączenia dotyczące następujących zadań: „Budowa hali sportowo-widowiskowej i kręgielni w Lubsku”, „Budowa łącznika i wykonanie termomodernizacji budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubsku”, „Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Dłużek”, „Przebudowa ulicy Warszawskiej w Lubsku na odcinku 956 m”, „Stworzenie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej w Gminie Lubsko”, „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych ul. Reymonta w Lubsku”, „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Brody-Lubsko-Jasień”. Z ustaleń kontroli kompleksowej RIO wynikało, że spłaty zobowiązań zaciągniętych na sfinansowanie wydatków w łącznej kwocie 11 148 380,20 zł, poniesione w ramach powyższych projektów - nie kwalifikują się do wyłączenia wynikającego z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych w związku z art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646 z późn. zm.). Wydatki te były bowiem objęte umowami zawartymi przed 1 stycznia 2013 r.

Kontrola RIO w Zielonej Górze wykazała również, że w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, przyjętej uchwałą Nr LVI/313/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 lutego 2018 r. w latach 2018-2024, według danych zaprezentowanych w Prognozie wyłączeniu na mocy art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych podlegała całość spłat rat kapitałowych kredytu zaciągniętego w kwocie 1 005 431,00 zł na pokrycie wkładu

własnego realizacji trzech projektów: pn. „Modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach Lutol, Osiek, Mierków”, „Przebudowa Targowiska Miejskiego w Lubsku” oraz „Remont kamienicy przyległej do Baszty Pachołków Miejskich przy ul. Kopernika 19 w Lubsku”. Natomiast prawidłowo wyłączeniu powinno podlegać jedynie 37,62% całości spłat kredytu, tj. 310 527,14 zł.

W zakresie kontroli prawidłowości stosowania wyłączeń z limitu spłat zobowiązań, w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, przyjętej uchwałą Nr LVI/313/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 lutego 2018 r. w trakcie prowadzonej kontroli kompleksowej RIO w Zielonej Górze ustalono, że w latach 2018-2024 spłaty rat kapitałowych kredytu zaciągniętego na sfinansowanie wkładu własnego na zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Białków Gmina Lubsko” oraz „Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Stara Woda, Gmina Lubsko” przyjęto jako podlegające wyłączeniom w 100%, podczas gdy kapitał z uruchomionego kredytu został przeznaczony na sfinansowanie wkładu własnego ww. zadań w 98,17%. W związku z tym wyłączenia w okresie spłaty kredytu tj. w latach 2018-2020 stanowią łącznie 321 973,06 zł, w tym w roku 2018: 129 128,89 zł, w roku 2019: 117 804,00 zł, a w roku 2020: 75 040,17 zł. W wyniku błędnego przyjęcia wysokości wydatków na wkład własny zawyżono kwotę wyłączeń z limitu spłat zobowiązań, wskazaną w wieloletniej prognozie finansowej, czym naruszono art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

Zastrzeżenia do wniosków zawartych w pkt 14 i 15 wystąpienia pokontrolnego Izby znak: RIO.I.0920.1.2018 z dnia 7 czerwca 2018 r. złożył Burmistrz Miasta i Gminy Lubsko wskazując argumenty, które jego zdaniem powinny przesądzać o możliwości wyłączenia z indywidualnego wskaźnika spłaty, na podstawie art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych wartości całego zadania pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej”, w całym okresie obowiązywania umowy (od 2010 roku).

Zastrzeżenia do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, w pkt 14 i 15 zostały oddalone w całości przez Kolegium Izby, na podstawie uchwały Nr 164/2018 z dnia 23 lipca 2018 roku. Z uwagi na powyższe Gmina Lubsko miała obowiązek wykonania wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym RIO w Zielonej Górze w zakresie:

- stosowania art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646 z późn. zm.) do spłat zobowiązań zaciągniętych na finansowanie wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 206 ustawy o finansach publicznych, zawartej po dniu 1 stycznia 2013 r. i poniesionych po tym dniu, stosownie do art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw;
- doprowadzenia do zgodności ze stanem faktycznym kwot wyłączeń wynikających z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033.

Prawidłowe zaplanowanie wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty w WPF Miasta i Gminy Lubsko powodowało niedochowanie przez Miasto i Gminę Lubsko relacji, o której stanowi art. 243 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach następnych i skutkowało wezwaniem Gminy do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego.

3. Podstawowe założenia Programu Postępowania Naprawczego po zmianach wprowadzonych uchwałą Rady Miejskiej w Lubsku Nr IX/62/19 z dnia 30 maja 2019 r.

Uchwałą Nr IX/62/19 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXVII/344/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 roku w sprawie uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko Rada Miejska w Lubsku dokonała aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego Gminy.

W dniu 04 czerwca 2019 r. uchwalona aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego została przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w celu zaopiniowania.

Aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko dotyczy następujących zagadnień:

- aktualizacji przedsięwzięć naprawczych w zakresie dochodów i wydatków bieżących od 2019 roku;
- zwiększenia dochodów bieżących;
- ograniczenia wydatków związanych z funkcjonowaniem Gminy;
- ograniczenia wydatków na funkcjonowanie systemu oświaty w Gminie;
- ograniczenia dotacji i stypendiów;
- ograniczenia wydatków na usługi remontowe;

W aktualizacji odniesiono się także do spraw:

- zdolności spłaty długu po uwzględnieniu dodatkowych działań naprawczych;
- obsługi zadłużenia według wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- pozyskania finansowania na restrukturyzację zadłużenia.

Jako przyczynę dokonania aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego wskazano, cyt.: „Zgodnie z informacjami z kwietnia 2019 r. plan niektórych przedsięwzięć naprawczych wymagał skorygowania, zarówno po stronie dochodów jak i wydatków, zatem w dalszej części dokumentu dokonano rewizji planu działań ostrożnościowych w celu oszacowania ich realnego wyniku na budżet Gminy”.

Stopień niezachowania relacji z art. 243 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o finansach publicznych wynikający z uchwały Rady Miejskiej w Lubsku Nr IX/64/19 z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie zmiany WPF prezentuje poniższa tabela.

LATA objęte WPF	Wskaźnik $[R+O]/[D]$ obliczony z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń	Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru)		Stopień spełnienia relacji	
		Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (plan 3 kw)	Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (wykonanie)		
1	2	3	4	(3-2)	(4-2)
2019	51,13%	4,90%	6,58%	-46,23%	-44,55%
2020	5,24%	5,16%	6,84%	-0,08%	1,60%
2021	5,35%	6,95%	8,63%	1,60%	3,28%
2022	4,97%	8,42%	8,42%	3,45%	X
2023	5,07%	9,12%	9,12%	4,05%	X
2024	4,86%	9,13%	9,13%	4,27%	X
2025	4,84%	9,31%	9,31%	4,47%	X
2026	4,57%	9,48%	9,48%	4,91%	X
2027	4,29%	9,65%	9,65%	5,36%	X
2028	4,42%	9,75%	9,75%	5,33%	X

LATA objęte WPF	Wskaźnik [R+O]/[D] obliczony z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń	Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru)		Stopień spełnienia relacji	
		Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (plan 3 kw)	Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (wykonanie)		
2029	4,31%	9,85%	9,85%	5,54%	X
2030	4,22%	9,94%	9,94%	5,72%	X
2031	4,14%	10,09%	10,09%	5,95%	X
2032	3,92%	10,24%	10,24%	6,32%	X
2033	3,68%	10,39%	10,39%	6,71%	X
2034	3,49%	10,53%	10,53%	7,04%	X

Aktualizacja przedsięwzięć naprawczych w zakresie dochodów i wydatków bieżących

Zwiększenie dochodów bieżących

W Programie Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko uchwalonym w 2018 roku założono następujące działania w celu zwiększenia dochodów własnych w roku 2019:

Założono, że zwiększone zostaną wpływy z podatków od nieruchomości i środków transportowych w wyniku uchwalenia maksymalnych stawek tych podatków. Maksymalne stawki dotyczące ww. podatków na 2019 rok zostały uchwalone.

Planowane efekty wynikające z pierwotnego Programu Postępowania Naprawczego zakładały wzrost dochodów budżetu o 75 734 zł rocznie, począwszy od 1 stycznia 2019 r.

Łączny wpływ wzrostu podatków odniesiony do łącznych wpływów budżetowych wynieść miał co najmniej 1 882 452 zł rocznie, począwszy od 2019 roku.

Zmiana Programu Postępowania Naprawczego przewiduje, że w Gminie Lubsko zwiększone zostaną dochody bieżące z tytułu:

1. Podniesienia stawki opłaty za odpady komunalne stałe do 17 zł za segregowane i 25 zł za niesegregowane.

Zgodnie z założeniami aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego dotychczas Gmina dopłacała do systemu odbioru odpadów rocznie 195 000,00 zł (dane za 2018 r.). Nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w ocenie Organów Gminy wyrażonej w uchwalonej Aktualizacji Programu pokryją wszystkie koszty związane z funkcjonowaniem systemu odbioru odpadów, zatem dochody i wydatki Gminy Lubsko związane z obsługą systemu odbioru odpadów będą się bilansować i nie będzie konieczności dopłaty z własnych środków.

2. Upowszechnienia ściągłości opłat za psa.

Jak wskazano w uchwalonej aktualizacji Programu – obecnie opłata za psa w Gminie Lubsko wynosi 30 zł, a roczny dochód Gminy to zaledwie 500 zł. W dniu 11 lutego 2019 r. Rada Miejska podniosła wynagrodzenie z tytułu poboru opłaty z 10% do 30% pobranych opłat w celu zachęcenia inkasentów do skutecznego poboru daniny. Wg danych GUS na koniec 2017 r. Gmina Lubsko liczyła 18.771 mieszkańców, zatem przyjęto, że w Gminie zarejestrowanych powinno być ok. 1000 psów. Dochód Gminy z tego tytułu, bez prowizji inkasenta, powinien wynieść 30 000 zł, natomiast dotychczasowy plan był realizowany w 1/60. Po zwiększeniu wynagrodzenia inkasentów przewidziano, realizację planu na poziomie 1/6 co powinno dać dochód Gminy na poziomie 5 000 zł rocznie.

3. Zmiany zarządzenia w sprawie cennika opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych.

Aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego wskazuje jedynie, że cyt.: „roczny dochód gminy z tego tytułu to ok. 90 000 zł. Dzięki podniesieniu cennika Gmina przewiduje korzyści do 200 000 zł rocznie, tj. wzrost korzyści o 110 000 zł rocznie”.

4. Zmiana uchwały o sieci szkół i przewidywane zwiększenie subwencji oświatowej o 187 000 zł rocznie.

W aktualizacji Programu wskazano, że cyt. „Gmina planuje zmienić uchwałę o sieci szkół w taki sposób, aby wszystkie dzieci z obszarów wiejskich uczęszczały do Szkoły Podstawowej w Górzynie. Dzięki reorganizacji przewiduje się zwiększenie subwencji oświatowej o kwotę 187 tys. zł rocznie”.

Ograniczenie wydatków związanych z funkcjonowaniem Gminy

W uchwalonym pierwotnie Programie Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko założono obniżenie wydatków na funkcjonowanie Gminy polegające na: ograniczeniu wydatków dotyczących funkcjonowania Urzędu Miasta Lubsko docelowo o ponad 700 000 zł rocznie.

Planowane ograniczenia wydatków bieżących obejmowały:

- rezygnację z wydatków na promocję Miasta - 109 200 zł rocznie (wejście w życie programu naprawczego uniemożliwia ponoszenie takich wydatków przez Gminę),
- likwidację ryczałtów samochodowych dla pracowników Urzędu - 31 000 zł rocznie,
- ograniczenie wydatków na pozostałe usługi obce o 25 000 zł rocznie (planowane jest głównie ograniczenie wydatków na usługi pocztowe),
- redukcję zatrudnienia w Urzędzie Miasta o 10 etatów.

W ramach ograniczenia wydatków na funkcjonowanie Gminy Lubsko, założono w aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego dwutorowe działania polegające na zwiększeniu bonifikaty przy sprzedaży mieszkań komunalnych. Jak wskazano w Programie stan zasobu mieszkaniowego jest zły i wymaga większych nakładów finansowych, które przekraczają dochody Gminy Lubsko z tytułu najmu. Pozbycie się zasobu komunalnego miało zmniejszyć w ocenie Organów Gminy wydatki na tę działalność.

Ograniczenie wydatków jednostek organizacyjnych:

W uchwalonym w 2018 roku Programie Postępowania Naprawczego Organy Gminy Lubsko zaplanowały ograniczenie wydatków na funkcjonowanie instytucji samorządowych. Planowane cięcia wydatków objąć miały:

- ograniczenie wydatków bieżących Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- ograniczenie wydatków na wynagrodzenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ograniczenie dotacji celowych dla Domu Kultury i Biblioteki.

W związku z realizacją Programu przyjęto założenie ograniczenia organizacji imprez masowych w Gminie, zaplanowano ograniczenie wydatków bieżących Ośrodka Sportu i Rekreacji w roku 2019 i latach następnych o 165 000 zł oraz zmniejszenie dotacji do Domu Kultury o 250 000 zł w roku 2019 i 200 000 zł w latach następnych.

Dodatkowo założono likwidację 2 etatów w MGOPS (pomoc społeczna) od 1 kwietnia 2019 r., co pozwolić miało na uzyskanie oszczędności w wysokości 50 000 zł w roku 2019 oraz 75 000 zł w latach kolejnych.

Miasto i Gmina Lubsko planowało również ograniczyć dotacje celowe dla biblioteki o 50 000 zł rocznie.

Jednocześnie w prognozie wydatków bieżących uwzględniono wzrost wydatków na pomoc społeczną o 435 000 zł rocznie.

Łącznie planowane oszczędności w instytucjach samorządowych wynieść miały:

- rok 2019 - 80 000 zł,

- rok 2020 - 55 000 zł,
- rok 2021 i lata kolejne - 55 000 zł.

W ramach działań oszczędnościowych w tym obszarze aktualizacja Programu przewiduje:

a) ograniczenie wydatków bieżących OSiR w Lubsku.

W PPN z września 2018 r. przyjęto roczne ograniczenie wydatków OSiR na kwotę 165 000 zł, natomiast zgodnie z założeniami zmienionego Programu Postępowania Naprawczego planuje się ograniczenie wydatków na OSiR w 2019 roku do kwoty 323 000 zł i latach kolejnych. Dodatkowe obniżenie wydatków na OSiR przyniesie według wyliczeń Organów Gminy roczne oszczędności na poziomie 158 000 zł. Z dokonanej zmiany Programu Postępowania Naprawczego nie wynika jakie wydatki OSiR mają zostać ograniczone oraz na podstawie jakich danych wyliczono, że roczne oszczędności w 2019 r., jak i kolejnych latach będą wyższe od pierwotnie zakładanych o 158 000 zł. Nie wskazano również czy na skutek planowanych oszczędności OSiR zachowa możliwość pełnej realizacji swoich zadań statutowych w 2019 roku i latach kolejnych.

b) połączenie biblioteki publicznej Miasta i Gminy im. L. Kruczkowskiego w Lubsku i Lubskiego Domu Kultury w jedną instytucję kultury o nazwie „Lubskie Centrum Kultury”.

Procedura łączenia instytucji kultury w Gminie została wszczęta przez Radę Miejską uchwałą podjętą w grudniu 2018 r. Dzięki temu połączeniu przewiduje się oszczędności w wydatkach osobowo-administracyjnych wraz z zabezpieczeniem realizacji zadań na podobnym poziomie, a nawet rozszerzenie oferty i zwiększenie możliwości skorzystania ze środków zewnętrznych. Przyjmując, że zgodnie z założeniami przedstawionymi w aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego połączenie jednostek nastąpiłoby z dniem 1 stycznia 2020 roku zakłada się redukcję 2 etatów również z tym dniem. Oznacza to konieczność zachowania okresu wypowiedzenia dla zwalnianych pracowników i wypłaty odpraw z tytułu zwolnień. Przyjmując wartość wynagrodzenia brutto zwalnianych pracowników na poziomie 5 025 zł miesięcznie (wynagrodzenie netto pracownika na poziomie 3 500 zł miesięcznie) - oszczędności miesięcznie wyniosą 10 050 zł. Wartości oszczędności w poszczególnych latach prezentuje tabela poniżej.

Oszczędności z tytułu połączenia instytucji kultury

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Oszczędności na wynagrodzeniach	-	120 600	120 600
Odprawy/wynagrodzenia za okres wypowiedzenia	-	20 100	-
Oszczędności netto	-	100 500	120 600

Źródło: opracowanie własne Gminy

c) Restrukturyzacja Urzędu Miejskiego w Lubsku.

Oprócz wcześniej założonej redukcji etatów zaplanowano podjęcie dodatkowych, wcześniej nie planowanych działań oszczędnościowych w celu ograniczenia ilości obiektów, w których funkcjonują komórki organizacyjne Urzędu – obecnie Urząd oraz jednostki organizacyjne zajmują 7 budynków. Przewidziano możliwość umieszczenia całego Urzędu wraz z ZGMK i MGOPS w opuszczonym budynku Szkoły Podstawowej nr 2. Zwolnione budynki zostaną przeznaczone na sprzedaż, najem lub cele mieszkaniowe. Restrukturyzacja doprowadzi do obniżenia wydatków bieżących Gminy oraz w ocenie Organów Gminy przyniesie dodatkowe dochody ze sprzedaży i najmu nieruchomości.

Ograniczenie wydatków na funkcjonowanie systemu oświaty w Gminie

W dokonanej zmianie Programu Postępowania Naprawczego założono, że w związku z jego realizacją Gmina dokona ograniczenia wydatków bieżących w tym obszarze. Założono następujące obszary ograniczenia wydatków:

- a) Likwidację szkoły nr 3 w Lubsku,
- b) Przeniesienie przedszkola nr 3 do budynku po szkole nr 3,
- c) Przeniesienie szkoły nr 2 do budynku przy Bohaterów 6.

Zwolnienia zaplanowano na 1 września 2019 r. Dla zwalnianych nauczycieli przewidziano w uchwalonej zmianie Programu wypłatę odpraw zgodnie z ustawą Karta Nauczyciela (6 miesięcznych wynagrodzeń). Zaplanowane zwolnienia nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkół i ich wpływ na wydatki na funkcjonowanie oświaty w Gminie przedstawia tabela poniżej.

Wydatki dotyczące zwolnień nauczycieli

Lp.	Nauczyciele nabywający prawo do świadczenia kompensacyjnego:	Stopień awansu	Odprawa	Odprawa emerytalno-rentowa
1.	N 1	Dyplomowany	20 898,00	13 061,25
2.	N 2	Dyplomowany	20 898,00	13 061,25
3.	N 3	Dyplomowany	20 898,00	13 061,25
4.	N 4	Mianowany	17 790,00	11 118,75
	Pozostali nauczyciele:			
5.	N 1 (wspomagający + grupa zbiorcza (przedszkole)	Dyplomowany	20 898,00	-
6.	N 2 (edukacja wczesnoszkolna)	Dyplomowany	20 898,00	-
7.	N 3 (informatyk)	Dyplomowany	20 898,00	-
8.	N 4 (logopeda)	Mianowany	17 790,00	-
9.	N5 (pedagog)	Dyplomowany	20 898,00	-
10.	N 6 (świątlica)	Dyplomowany	20 898,00	-
11.	N 7 (dyrektor)	Dyplomowany	20 898,00	-
12.	N 8 (wicedyrektor)	Dyplomowany	20 898,00	-
	Razem nauczyciele		244 560,00	50 302,50

Źródło: opracowanie własne Gminy Lubsko

Wydatki wynikające ze zwolnień nauczycieli według założeń przyjętych w dokonanej zmianie PPN Gminy Lubsko w 2019 r. wyniosą ok. 295 0000 zł. W wydatkach związanych ze zwolnieniami nauczycieli w ocenie Organów Gminy należy uwzględnić to, że nauczyciele, którzy zostaną zwolnieni z likwidowanej placówki muszą otrzymać 13 pensję w 2019 r. to jest ponad 5 000 zł brutto. Wydatki na dodatkowe pensje dla 12 nauczycieli wyniosą ok. 70 000 zł. Redukcja pozostałych planowanych etatów w placówkach oświatowych przedstawia się, według uchwalonej zmiany Programu Postępowania Naprawczego następująco:

Pozostali pracownicy przewidziani do zwolnienia według założeń zmienionego PPN Gminy Lubsko

Lp.	Stanowisko	Odprawa
1.	sekretarka	10 713,00
2.	sprzątaczką	8 319,00
3.	sprzątaczką	8 319,00
4.	sprzątaczką	8 319,00
5.	konserwator	8 973,69
6.	konserwator	9 582,00
7.	konserwator	9 582,00
8.	konserwator	9 582,00
9.	konserwator	9 582,00
	Razem pozostali pracownicy	82 971,69

Zgodnie z powyższą tabelą, Gmina w wyniku przeniesienia przedszkola nr 3 do budynku po szkole nr 3 oraz szkoły nr 2 do budynku przy ul. Bohaterów 6 ma zaoszczędzić na etatach administracyjnych i obsłudze. Zgodnie z założeniami do zmienionego Programu Postępowania Naprawczego odprowy dla pozostałych pracowników z jednostek przenoszonych wyniosą prawie 83 tys. zł rocznie.

Przewidywane efekty działań oszczędnościowych w oświacie po zmianie Programu Postępowania Naprawczego przedstawia poniższa tabela.

Roczne oszczędności dzięki zwolnieniom nauczycieli

Lp.	Nauczyciel	Stopień awansu	Płaca zasadnicza + dodatki	Koszty pracodawcy	Razem
1.	N 1	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
2.	N 2	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
3.	N 3	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
4.	N 4	Mianowany	42 822,24	8 422,07	51 304,31
5.	N 5 (wspomagający + grupa zbiorcza (przedszkole)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
6.	N 6 (edukacja wczesnoszkolna)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
7.	N 7 (informatyk)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
8.	N 8 (logopeda)	Mianowany	17 790,00	8 422,07	51 304,31
9.	N9 (pedagog)	Dyplomowany	42 822,24	10 007,56	60 962,56
10.	N 10 (świąteczna)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
11.	N 11 (dyrektor)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
12.	N 12 (wicedyrektor)	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
13.	N 13 czas określony do 31.08.2020	Stażysta	25 524,00	5 012,91	30 536,91
14.	N 14 czas określony do 31.08.2020	Dyplomowany	50 955,00	10 007,56	60 962,56
		Razem:	638 508,48	131 940,21	803 733,69

Źródło: opracowanie własne Gminy

Zwolnienia nauczycieli w ocenie Organów Gminy zaprezentowanej w zmianie Programu Postępowania Naprawczego mają spowodować roczną oszczędność wydatków na poziomie ok. 803 000 zł.

Poniższa tabela uwzględnia oszczędności Gminy z tytułu zwolnień pozostałych pracowników:

Oszczędności po zwolnieniu innych pracowników

Lp.	Stanowisko	Odprowa
1.	Sekretarka	42 852,00 zł
2.	Sprzątaczką	33 276,00 zł
3.	Sprzątaczką	33 276,00 zł
4.	Sprzątaczką	33 276,00 zł
5.	Konserwator	35 894,76 zł
6.	Palacz	38 328,00 zł
7.	Palacz	38 328,00 zł
8.	Palacz	38 328,00 zł
9.	Palacz	38 328,00 zł
	Razem:	331 886,76 zł

Źródło: opracowanie własne Gminy

Ograniczenie etatów sprzątaczek, palaczy, sekretarki i konserwatora pozwoli Gminie na wygenerowanie oszczędności na poziomie ok. 330 000 zł rocznie.

Dzięki przeniesieniu jednostek oświatowych Gmina dodatkowo zaoszczędzi na wydatkach na utrzymanie budynków: dzięki przeniesieniu SP 2 roczne oszczędności z tytułu mediów

wyniosą ok. 82 000 zł, natomiast roczne oszczędności z tytułu przeniesienia przedszkola nr 3 wyniosą ok. 97 000 zł, zatem łączne oszczędności wyniosą rocznie 179 000 zł.

W przedstawionej aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego podkreślono istniejące ryzyko braku zgody Ministerstwa Edukacji Narodowej na dokonanie likwidacji SP nr 3. W przypadku braku takiej zgody alternatywnym rozwiązaniem będzie połączenie SP nr 3 z SP nr 2.

W uchwalonej zmianie Programu Postępowania Naprawczego Gmina zakłada następujące łączne oszczędności w zakresie funkcjonowania systemu oświaty w latach 2019-2021:

Oszczędności planowane dzięki ograniczeniu etatów:

- a) nauczyciele: (1 miesiąc 29 929,00 zł) (pozostała część roku po 6 miesięcznej odprawie, przy założeniu, że wręczy się wypowiedzenia w dniu 30 maja 2019 r.),
- b) pracownicy SP-2 – 59 524,92 zł (pozostała część roku po 3 miesięcznym wypowiedzeniu przy założeniu, że wręczy się wypowiedzenia w dniu 30 maja 2019 r.),
- c) pracownicy SP-3 - 51 104,00 zł (pozostała część roku po 3 miesięcznym wypowiedzeniu przy założeniu, że wręczy się wypowiedzenia w dniu 30 maja 2019 r.).

Oszczędności w wydatkach na media:

- a) SP-2 ul. Niepodległości 27 482,16 zł (przy założeniu, iż od dnia 1 września 2019 r. budynek przestanie być utrzymywany przez Gminę Lubsko),
- b) SP-3 ul. Baśniowa 32 190,66 zł (przy założeniu, iż od dnia 1 września 2019 r. budynek przestanie być utrzymywany przez Gminę Lubsko).

Suma oszczędności w 2019 r. w wyniku zwolnień personelu powinna wynieść ok. 200 tys. zł. Jak wspomniano wcześniej, wydatki Gminy w 2019 r. w związku z likwidacją etatów wyniosą 448 000 zł (295 000 zł jako wydatki na odprawy nauczycieli, 70 000 zł jako trzynasta pensja oraz 83 000 zł jako wydatki dotyczące zwolnień pozostałych pracowników).

Łącznie planowane ograniczenia wydatków w systemie oświaty pozwolą na uzyskanie następujących efektów:

- rok 2019 - 247 603,45 zł,
- rok 2020 - 1 314 638 zł,
- rok 2021 i lata kolejne - 1 314 638 zł.

Ograniczenie dotacji i stypendiów

W dokonanej aktualizacji Programu Postępowania Naprawczego założono ograniczenie wydatków na stypendia i dotacje dla klubów dziecięcych i sportowych. Łącznie zaplanowano ograniczenie wydatków o 192 382 złotych rocznie począwszy od roku 2019. PPN z września 2018 r. zakładał roczne oszczędności w tej sferze na poziomie 335 000 zł. Szczegółowo zaplanowane ograniczenia wydatków prezentuje tabela poniżej.

Pozycje podlegające ograniczeniu	Planowana oszczędność 09.2018 r.	Planowana oszczędność 04.2019 r.
Stypendia naukowe i dla sportowców	25 000,00	25 000,00
Dotacje dla klubów dziecięcych	60 000,00	60 000,00
Dotacje dla stowarzyszeń	250 000,00	107 382,00
RAZEM	335 000,00	192 382,00

Źródło: opracowanie własne Gminy Lubsko

Ograniczenie wydatków na usługi remontowe

W uchwalonym PPN z września 2018 roku zaplanowano także ograniczenie wydatków na konserwację oświetlenia ulic i placów w wysokości 150 000 złotych rocznie w całym okresie

analizy. Planowane oszczędności w poszczególnych latach według założeń wynikających z Programu według stanu na wrzesień 2018 r. prezentuje tabela.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Remonty w instytucjach samorządowych	368 650	275 300	189 325
Konserwacja oświetlenia	150 000	150 000	150 000
Razem	518 650	425 300	339 325

Źródło: Opracowanie własne Gminy Lubsko zawarte w Programie Postępowania Naprawczego

Dokonana zmiana Programu w tym zakresie zakłada zmniejszenie poziomu wydatków ponoszonych na zakup usług remontowych w latach 2019-2020. W roku 2019 założono w dokonanej aktualizacji Programu ograniczenie remontów w Urzędzie Miasta, instytucjach oświatowych oraz innych jednostkach samorządowych do niezbędnego minimum i uzyskanie w ten sposób oszczędności w wysokości 368 650 zł.

W roku 2020 zaplanowano stopniowy wzrost wydatków remontowych i ograniczenie planowanych oszczędności do 275 300 zł, a w roku 2021 do 189 325 zł.

Jednocześnie zaplanowano także ograniczenie wydatków na konserwację oświetlenia ulic i placów w 2019 r. w wysokości 121 200 zł oraz 150 000 zł rocznie w pozostałych latach.

Planowane oszczędności w poszczególnych latach według założeń przyjętych w uchwalonej zmianie PPN prezentuje poniższa tabela.

Planowane oszczędności na wydatkach na usługach remontowych po zmianie PPN Gminy

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Remonty w instytucjach samorządowych	368 650	275 300	189 325
Konserwacja oświetlenia	121 200	150 000	150 000
Razem	489 850	425 300	339 325

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Lubsko

Planowane efekty działań restrukturyzacyjnych i oszczędnościowych

Efekty ekonomiczne działań naprawczych, oszczędnościowych i restrukturyzacyjnych po uwzględnieniu dokonanej w dniu 30 maja 2019 r. zmiany Programu Postępowania Naprawczego

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
1. Suma korzyści wg planu na 09.2018 r.	3 664 820	4 801 160	5 024 689
2. Wzrost dochodów bieżących, w tym:	400 000	847 000	497 000
Podniesienie stawki za odpady stałe	195 000	195 000	195 000
Wzrost opłaty za cmentarze	-	110 000	110 000
Upowszechnienie ściągłości opłat za psa	5 000	5 000	5 000
Wzrost subwencji oświatowej		187 000	187 000
Windykacja należności przez zewnętrzną firmę	200 000	350 000	-
3. Nowe oszczędności plus korekta dotychczasowych	-261 021	1 430 521	1 450 621
Dodatkowe ograniczenie wydatków na funkcjonowanie systemu oświaty w Gminie wg planu na 04.2019 r.	-247 603	1 314 639	1 314 639
Połączenie biblioteki i LDK	-	100 500	120 600
Ograniczenie wydatków na OSiR	158 000	158 000	158 000
Ograniczenie dotacji i stypendiów	-142 618	-142 618	-142 618
Ograniczenie remontów	-28 800	-	-
5. Suma korzyści po aktualizacji (1+2+3)	3 803 799	7 078 681	6 972 310
6. Efekt netto po aktualizacji (5-1)	138 979	2 277 521	1 947 621

Działania naprawcze - emisja obligacji komunalnych i pożyczka z budżetu państwa

Z uchwalonego Programu Postępowania Naprawczego jednoznacznie wynikało, że same działania oszczędnościowe oraz podejmowane działania w celu zwiększenia dochodów budżetu są niewystarczające dla osiągnięcia celu, dla którego opracowano

i uchwalono Program Postępowania Naprawczego. W Programie założono pozyskanie nowego dofinansowania zewnętrznego w postaci emisji obligacji komunalnych na spłatę starych zobowiązań oraz w wariantcie drugim - ubieganie się o pożyczkę z budżetu państwa. W uchwalonym Programie wskazano, że zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosło w 2018 roku ponad 70 mln zł (w kwocie tej są ujęte spłaty długu zapadające w 2018 r.), co stanowi 90% dochodów ogółem tego roku. Wprowadzenie działań naprawczych do budżetu w 2018 r. wykazało, że ponad istniejący już dług niesfinansowane braki w budżecie Gminy wynoszą ok. 7,3 mln zł (w tym 1,3 mln zł na finansowanie pomostowe dotacji majątkowych zaplanowanych na 2019 r.). Pozyskanie nowego finansowania zwrotnego było w ocenie Organów Gminy konieczne w celu przeprowadzenia restrukturyzacji istniejącego zadłużenia Gminy Lubsko i dostosowania harmonogramu spłat do możliwości Gminy po wdrożeniu działań naprawczych. Niedobory finansowe do pokrycia poprzez finansowanie zwrotne, zgodnie z wynikami analizy ekonomicznej, planem budżetu na 2018 r. i WPF (po wprowadzeniu planu działań naprawczych dotyczących dochodów i wydatków) dotyczące roku 2018 wynosiły łącznie, według danych zawartych w Programie 7 272 000 zł, w tym: 1 256 000 zł na finansowanie pomostowe dotacji majątkowej na zakup samochodu dla OSP Górzyn, która pierwotnie planowana była na 2018 r., jednak z powodów formalnych Gmina otrzymać miała środki najprawdopodobniej dopiero w 2019 r. oraz 6 016 000 zł na sfinansowanie niepokrytej części deficytu budżetu Gminy Lubsko w 2018 r. wynikającego z realizacji rozpoczętych wcześniej inwestycji i konieczności wywiązania się z zawartych umów związanych z inwestycjami.

W związku z brakiem możliwości pozyskania w 2018 roku przez Gminę Lubsko finansowania przychodami z tytułu kredytów założono w pierwotnie przyjętym Programie, że znalezienie źródła finansowania w celu restrukturyzacji zobowiązań długoterminowych Gminy Lubsko do końca 2018 roku może nie być możliwe, a zatem nastąpi ono najprawdopodobniej w 2019 r. Do całkowitej wcześniejszej spłaty, w ramach restrukturyzacji zadłużenia w 2019 r. wytypowano 10 kredytów o najmniej korzystnej charakterystyce, tj. wysokiej marży i harmonogramie spłat niedopasowanym do zdolności kredytowej Gminy, na łączną kwotę 53 034 619,87 zł. W przypadku możliwości wcześniejszej spłaty przez Gminę ww. kredytów w 2019 r. łączne rozchody z tytułu tych zobowiązań wynieść miały, według danych zawartych w pierwotnym Programie 53 034 619,87 zł. Tylko niewielka część tej kwoty mogła zostać w ocenie Gminy sfinansowana przez środki z nadwyżki budżetu tego roku, jednak większość tych zobowiązań musiała zostać sfinansowana z nowego zobowiązania konsolidacyjnego. W prognozie budżetu na 2019 r. z wdrożonymi działaniami naprawczymi nadwyżka ogółem wynosiła ok. 8,6 mln zł, z czego: 3,9 mln zł pochodziło z dotacji ze środków europejskich i posłużyć miało sfinansowaniu zobowiązań pomostowych, 0,4 mln zł miało zostać zarezerwowane w ramach limitu wydatków majątkowych, (środki te na etapie prognozy stanowiły w ocenie Gminy swoisty „bufor bezpieczeństwa” w przypadku niepowodzenia lub przesunięcia w czasie części działań naprawczych zaplanowanych na 2019 r.), pozostała część, tj. ok. 4,3 mln zł przeznaczona miała być na spłatę rozchodów, w tym w ramach wcześniejszej spłaty w celu restrukturyzacji. Przyjmując powyższe założenia kwota nowego finansowania powinna była, według założeń wynikających z Programu wynieść łącznie 48 800 000 zł. Jej wyłącznym celem miało być sfinansowanie operacji zmiany struktury istniejących zobowiązań Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Wśród przyczyn wezwania Gminy Lubsko - do opracowania i uchwalenia Programu była między innymi pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy, występujące zagrożenie dla

prawidłowej realizacji zadań publicznych, wysokie zadłużenie i brak faktycznej możliwości jego obsługi.

W związku z powyższym założeniem uchwalonego Programu była optymalizacja zadłużenia i wydatków związanych z jego obsługą w sposób pozwalający jednostce samorządu terytorialnego na wykonywanie swoich zadań ustawowych. Program Postępowania Naprawczego zawierał pierwotnie 2 warianty spłaty zadłużenia.

W wariantie pierwszym zaplanowano restrukturyzację zadłużenia poprzez emisję obligacji komunalnych w roku 2019 i nowe zaplanowanie harmonogramu ich wykupu. Harmonogram zakładał 5-letnią karencję w wykupie obligacji, wykup obligacji planowany był od roku 2023, a zakończony miał być w roku 2038.

Program Postępowania Naprawczego przewidywał również II wariant, w przypadku gdyby nie udało się wyemitować obligacji Gminy, wówczas Gmina Lubsko planowała zwrócić się o pożyczkę z budżetu państwa. Wariant II – związany z ubieganiem się o pożyczkę z budżetu państwa, pomimo wskazania przez Kolegium Izby tego rozwiązania jako możliwego i realnego do zastosowania w sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko we wnioskach do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko za rok 2017 i pierwszy kwartał roku 2018 - nie został w Programie w jego pierwszej wersji przed zmianą w ogóle poddany analizie. W pierwotnie uchwalonym Programie nie przedstawiono wyliczeń porównawczych wydatków dotyczących emisji obligacji, w tym w zakresie spłat rat kapitałowych i odsetek w relacji do kosztów związanych z uzyskaniem pożyczki z budżetu państwa w trybie i na zasadach wynikających z art. 224 ustawy o finansach publicznych i aktów wykonawczych obowiązujących w tym zakresie. W Programie, w ramach przedstawienia wariantu II skupiono się na konieczności zgromadzenia szeregu dokumentów i trudnościach związanych z procedurą uzyskania pożyczki, pomijając zupełnie to zagadnienie pod kątem skutków dla budżetu Gminy oraz wydatków z tym związanych.

Według założeń zmienionego Programu Postępowania Naprawczego z dnia 30 maja 2019 r. zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek na koniec 2018 roku wyniosło 65,3 mln zł. Do restrukturyzacji przyjęto zadłużenie Gminy z tytułu kredytów w bankach PKO BP i BOŚ, które charakteryzują się wysokimi marżami oraz stosunkowo dużymi spłatami w najbliższych latach.

L.p.	Tytuł dłużny	Kwota kapitału, stan planowany na 31.12.2019 r.	Oprocentowanie	Umowny rok całkowitej spłaty
1	kredyt PKO BP	6 600 000,00	WIBOR 1M + 2,99%	2027
2	kredyt PKO BP	4 400 000,00	WIBOR 1M + 2,49%	2024
3	kredyt BOŚ	10 796 210,00	WIBOR 1M + 2,00%	2027
4	kredyt BOŚ	9 320 889,00	WIBOR 1M + 2,00%	2030
5	kredyt BOŚ	4 272 851,00	WIBOR 3M + 1,41%	2023
	SUMA	35 389 950,00		

Dzięki restrukturyzacji części zadłużenia, w ocenie organów Gminy wyrażonej w uchwalonej zmianie Programu Postępowania Naprawczego - Gmina Lubsko już od 2020 r. mogłaby spełnić wymagania z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Roczne obciążenia budżetu spłatami rozchodów i kosztów odsetkowych nie przekroczyłyby w takim przypadku 4,7 mln zł.

4. Informacja o stanie mienia Gminy Lubsko na dzień 31 grudnia 2018 r.

1. Dane dotyczące przysługujących Gminie Lubsko praw własności

Wartość środków trwałych Gminy Lubsko według wartości początkowej na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 230 894 895,60 zł.

1.1 .Grunty - wartość ogółem 18 340 927,82 zł

(w tym oddane w trwałe zarząd dla jednostek gminnych o wartości ogółem 1 045 436,80 zł).

Powierzchnia gruntów gminnych ogółem - 920,35 ha (w tym oddanych w użytkowanie wieczyste 73,28 ha).

1.2. Budynki i budowle wartość ogółem 37 180 869,15 zł, w tym:

1) Budynki użyteczności publicznej o łącznej wartości 3 671 887,75 zł, w tym:

- a) Ratusz – 858 580,14 zł;
- b) Budynek Urzędu Miejskiego przy ul. Powstańców Wlkp. – 527 110,10 zł;
- c) Budynek Baszty – 1 380 505,51 zł;
- d) Budynek Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 278 329,80 zł;
- e) Budynek dworca autobusowego z ogrzewalnią i placem manewrowym – 627 362,20 zł;

2) Remizy OSP o łącznej wartości 247 784,35 zł, w tym:

- a) Chocicz – 125 982,07 zł;
- b) Stara Woda – 84 609,91 zł;
- c) Górzyn – 37 192,37 zł;

3) Świetlice o łącznej wartości 3 587 544,33 zł, w tym:

- a) Chocicz – 45 203,18 zł;
- b) Chocimek – 10 616,83 zł;
- c) Górzyn – 147 889,53 zł;
- d) Grabków – 546 843,31 zł;
- e) Mokra – 20 283,58 zł;
- f) Osiek – 298 395,33 zł;
- g) Tuchola Żarska – 106 498,73 zł;
- h) Dąbrowa – 8 084,05 zł;
- i) Białków -78 107,79 zł + budynek gospodarczy o wartości 1 114,22 zł;
- j) Mierków – 410 252,50 zł + 2 budynki gospodarcze o wartości: 2 900,04 zł;
- k) Lutol – 267 835,86 zł;
- l) Dłużek – 1 036 522,61 zł;
- m) Tymienice – 304 974,57 zł;
- n) Raszyn – 302 022,20 zł;

4) Budynki i lokale mieszkalne (zarządzane przez ZGMK w Lubsku) o łącznej wartości 24 963 021,32 zł;

5) Budynki i lokale niemieszkalne (zarządzane przez ZGMK w Lubsku) o łącznej wartości 1 577 164,73 zł;

6) Budynki gospodarcze + garaże (zarządzane przez ZGMK w Lubsku) o łącznej wartości 1 002 228,36 zł;

7) Pozostałe budynki o łącznej wartości 1 020 505,99 zł, w tym:

- a) Budynek przy al. Wojska Polskiego – 866 723,87 zł;
- b) Budynek byłego dworca PKP (zarządzane przez ZGMK w Lubsku) – 130 228,36 zł;
- c) Budynek szkoły w Mierkowie + dwa budynki gospodarcze – 23 553,76 zł;

- 8) Targowisko Miejskie wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 954 635,09 zł;
- 9) Szatnia sportowa Mierków – 156 097,23 zł.

1.3. Nieruchomości będące własnością Gminy Lubsko oddane w trwały zarząd wartość ogółem: 41 955 389,21 zł w tym:

- 1) budynek Szkoły Podstawowej nr 1 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1 784 448,01 zł;
- 2) budynki Szkoły Podstawowej w Górzynie wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 4 202 960,31 zł;
- 3) budynki Szkoły Podstawowej nr 2 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 4 025 120,07 zł;
- 4) budynek Szkoły Podstawowej nr 3 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 2 104 253,96 zł;
- 5) budynek Przedszkola nr 1 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1.040.055,84 zł;
- 6) budynek Przedszkola nr 2 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1 398 796,18 zł;
- 7) budynek Przedszkola nr 3 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 776 679,65 zł;
- 8) budynek Przedszkola nr 5 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 504 242,50 zł;
- 9) budynek Zakładu Gospodarowania Mieniem Komunalnym o łącznej wartości 734 348,72 zł;
- 10) budynki i budowle Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lubsku o łącznej wartości 24 774 783,97 zł;
- 11) budynek Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o wartości 609 700,00 zł.

1.4. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej stanowiące własność Gminy Lubsko wartość ogółem: 128 073 498,00 zł

- 1) oczyszczalnia ścieków, sieć kanalizacyjna i wodociągowa (w tym budynek przy ul. Tkackiej w Lubsku) – 80 922 005,57 zł;
- 2) fontanna przy LDK – 320 636,92 zł;
- 3) zbiornik Dłużek – 82 091,29 zł;
- 4) zbiornik retencyjny Białków - Stara Woda – 4 579 927,60 zł;
- 5) linie energetyczne – 81 082,24 zł;
- 6) oświetlenie – 1 554 940,89 zł;
- 7) altany – 74 782,93 zł;
- 8) drogi, parkingi, chodniki, place, mosty – 35 565 816,45 zł;
- 9) regulacja rzeki, odbudowa rowów, kanał – 257 204,41 zł;
- 10) przystanki – 95 504,71 zł;
- 11) place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska, korty – 790 404,50 zł;
- 12) lądowisko – 9 999,00 zł;
- 13) cmentarze + chodniki na cmentarzu – 1 612 613,72 zł;
- 14) ścieżka rowerowa – 2 126 487,93 zł.

1.5. Środki transportu będące własnością Gminy Lubsko wartość ogółem 3 034 672,56 zł (samochody OSP, samochody Urzędu Miejskiego, łódź poletynowa).

1.6. Narzędzia, przyrządy i ruchomości pozostałe będące własnością Gminy Lubsko wartość ogółem 310 208,46 zł

- 1) maszt radiostacji - 524,00 zł;
- 2) kotły – 96 405,27 zł;
- 3) Kosiarki, kosy spalinowe, pilarki – 94 638,02 zł;
- 4) Patelnie elektryczne – 28 565,81 zł;
- 5) sprzęt OSP (rozpieracz, pompa hydrauliczna, nożyce hydrauliczne, defibrylator) - 90 075,36 zł.

1.7. Maszyny i urządzenia techniczne będące własnością Gminy Lubsko wartość ogółem 823 297,05 zł

- 1) zestawy komputerowe (komputery, notebooki, oprogramowanie, drukarki, skanery) - 493 758,29 zł;
- 2) centrale telefoniczne, telefony i serwery – 116 983,83 zł;
- 3) alarmowe systemy włamania i systemy monitoringu – 47 441,89 zł;
- 4) projektory multimedialne, aparat fotograficzny – 17 395,50 zł;
- 5) radiotelefony i radiostacje – 9 229,30 zł;
- 6) kserokopiarki – 75 589,35 zł;
- 7) niszczarki - 5 160,60 zł;
- 8) laminarka – 3 058,30 zł;
- 9) klimatyzatory – 54 679,99 zł.

1.8. Wartości niematerialne i prawne wartość ogółem 1 176 033,68 zł.

2. Dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych

- 1) ograniczone prawa rzeczowe – 871 311,28 zł (łączna kwota ustanowionych na rzecz Gminy Lubsko wpisów hipotecznych w 105 księgach wieczystych związana z zabezpieczeniem należności z tytułu niespłaconej reszty ceny - sprzedaż lokali komunalnych na raty dla najemców);
- 2) użytkowanie wieczyste – 79 200,00 zł (łączna wartość czterech działek będących własnością Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste Gminie Lubsko o łącznej pow. 0,4602 ha. Opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego wynosi łącznie 1 472,00 zł);
- 3) wierzytelności – 0 zł
- 4) udział w spółkach 10 089 387,92 zł, w tym:
  - a) PGKiM w Lubsku Sp. z o.o. – 3 828 000,00 zł;
  - b) Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. – 1 788 100,00 zł;
  - c) Lubskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. – 4 473 000,00 zł.

3. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

Od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. dokonano:

- 1) sprzedaży nieruchomości gruntowych - 16 działek o łącznej pow. 53.426 m²;
- 2) przekształceń prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności - o łącznej powierzchni 1662 m² (3 decyzje);
- 3) sprzedaży nieruchomości zabudowanych - 1 budynek niemieszkalny (ul. Budowlanych 1);
- 4) sprzedaży lokali mieszkalnych - 30 lokali (w tym 20 lokali mieszkalnych dla najemców lokali korzystających z pierwszeństwa nabycia i 10 lokali mieszkalnych w trybie przetargu);
- 5) zakupu samochodu dla OSP Górzyn - wartość 1 300 821,20 zł;
- 6) modernizacji i doposażenia placów zabaw - łączna wartość ok. 413 607,08 zł;
- 7) inwestycji dotyczących dróg, chodników, parkingów i oświetlenia - łączna wartość 4 223 292,71 zł;
- 8) wybudowano 2 świetlice i szatnię sportową - łączna wartość 772 108,62 zł;
- 9) zakupu narzędzi, przyrządów, maszyn i urządzeń (w tym sprzęt dla OSP) - łączna wartość 81 049,52 zł;

4. Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania praw własności

Dochody ze sprzedaży i dzierżawy mienia komunalnego ogółem 3 964 799,34 zł w tym:

- 1) z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste – 122 232,24 zł;
- 2) z tytułu opłat za trwały zarząd – 9 103,07 zł;
- 3) z tytułu sprzedaży nieruchomości – 2 786 368,88 zł;
- 4) z tytułu czynszów za dzierżawę i najem – 161 068,51 zł;
- 5) z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności - 20 262,63 zł;
- 6) z tytułu dzierżawy urządzeń wodno-kanalizacyjnych – 865 764,01 zł;

5. Inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego

- 1) uchwała Rady Miejskiej w Lubsku Nr XXVIII/158/16 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie zasad gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości,
- 2) uchwała Rady Miejskiej Nr LIV/405/10 z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie udzielania bonifikaty przy przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności,
- 3) uchwała Rady Miejskiej Nr XLVI 11/368/10 z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie udzielania bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych ich dotychczasowym najemcom.

5. Wyniki działalności kontrolnej

W okresie objętym Anekssem do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przeprowadziła kontrolę kompleksową tej jednostki, która została opisana w Raporcie przyjętym uchwałą Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 150/2018 z dnia 13 lipca 2018 r.

W dniu 07 czerwca 2018 r. Prezes Izby przesłał do kierownika kontrolowanej jednostki wystąpienie pokontrolne, wskazujące stwierdzone nieprawidłowości oraz zawierające wnioski zmierzające do usprawnienia badanej działalności. Do wniosków nr 14 i 15, zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Burmistrz złożył zastrzeżenie w wymaganym terminie. Zastrzeżenie zostało oddalone przez Kolegium Izby na podstawie uchwały Nr 164/2018 z dnia 23 lipca 2018 roku.

6. Analiza uchwał budżetowych w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.

Budżet Gminy Lubsko na rok 2018 został uchwalony uchwałą Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. Uchwalony budżet został 8 razy zmieniony uchwałami Rady Miejskiej w sprawie zmiany uchwały budżetowej, natomiast Burmistrz wydał 35 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu Gminy.

Budżet Miasta i Gminy Lubsko na rok 2019 został uchwalony uchwałą Nr IV/219/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 grudnia 2018 r. Do 30 czerwca 2019 r. Rada Miejska w Lubsku podjęła 3 uchwały zmieniające budżet, a Burmistrz wydał 16 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu.

Tabela Zmiany planu dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu w roku 2018 i w I półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	2018		2019	
	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 31.12.2018	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 30.06.2019
Dochody ogółem	85 015 370	80 507 535	79 811 421	82 220 201
Dochody bieżące	75 002 133	76 717 749	75 447 576	77 733 406
Udziały we wpływach z podatków państwowych	11 260 823	11 662 578	12 657 090	12 657 090
Podatki i opłaty	13 647 817	13 647 559	14 814 094	16 131 145
Dotacje i środki na cele bieżące	24 616 403	26 102 554	22 946 007	23 264 771
Subwencje ogółem	20 650 514	20 092 654	19 964 372	20 297 549
Dochody majątkowe	10 012 237	3 789 786	4 363 845	4 486 795
Dochody ze sprzedaży majątku	3 172 000	3 176 381	800 000	801 155
Dochody z tytułu dotacji celowych i środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne ogółem	6 773 383	450 760	3 541 245	3 663 040
Wydatki ogółem	86 505 909	84 464 733	71 297 270	73 606 630
Wydatki bieżące	73 192 803	75 926 559	70 824 607	72 805 090
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	40 122 437	42 120 212	41 065 882	42 910 128
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	24 051 255	25 321 958	25 737 402	25 690 366
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań JB	16 071 182	16 798 254	15 328 480	17 219 761
Dotacje na zadania bieżące	6 005 658	6 226 688	4 922 440	5 382 940
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	24 397 236	24 693 670	22 725 719	22 353 990
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	322 472	334 190	25 666	73 132
Poręczenia i gwarancje	0	0	0	0
Wydatki na obsługę długu	2 345 000	2 551 800	2 084 900	2 084 900
Wydatki majątkowe	13 313 106	8 538 174	472 663	801 540
Wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne	13 313 106	8 538 174	472 663	801 540
Wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	9 925 624	4 651 319	352 663	266 072
Przychody ogółem	5 191 696	9 741 721	48 800 000	35 389 950
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe - przychody zwrotne	5 191 696	9 741 721	48 800 000	35 389 950
Nadwyżka, inne przychody (w tym wolne środki) - przychody bezzwrotne	0	0	0	0
Rozchody	3 701 157	5 784 523	57 314 151	44 003 521
Splata długu	3 701 157	5 784 523	57 314 151	44 003 521

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, że w roku 2018 nastąpiło zmniejszenie planu dochodów budżetowych w stosunku do uchwalonego budżetu o 4 507 835 zł, tj. o 5,30%. Źródłem dochodu, którego plan zmniejszono w stosunku do uchwały budżetowej o 93,35% były dochody z tytułu dotacji celowych i środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne. Zmniejszenie dochodów majątkowych wynosiło ponad 60% w stosunku do uchwalonego budżetu. Zwiększeniu o ponad 6% uległ plan dochodów z tytułu dotacji i środków na cele bieżące.

Na koniec I półrocza 2019 r. plan dochodów pozostawał na zbliżonym poziomie jak w uchwalonej uchwale budżetowej. Odnotowano jedynie niewielkie wzrosty dochodów w granicach od 0,14% do 3,50%. Wyjątkiem są planowane dochody z tytułu podatków i opłat, które zostały zwiększone w ciągu roku względem uchwalonej uchwały budżetowej o 8,89%.

Dynamika i struktura dochodów w roku 2018 i w II kwartale 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019		
	Zmiana planu	Dynamika w %	Struktura w %	Zmiana planu	Dynamika w %	Struktura w %
Dochody ogółem	-4 507 835	94,70	100,00	2 408 780	103,02	100,00
Dochody bieżące	1 715 616	102,29	95,29	2 285 830	103,03	94,54
Udziały we wpływach z podatków państwowych	401 755	103,57	14,49	0	100,00	15,39
Podatki i opłaty	-258	100,00	16,95	1 317 051	108,89	19,62
Subwencje ogółem	-557 860	97,30	24,96	333 177	101,67	24,69
Dochody z tytułu dotacji celowych i środków na zadania bieżące ogółem	1 486 151	106,04	32,42	318 764	101,39	28,30
Dochody majątkowe	-6 222 451	37,85	4,71	122 950	102,82	5,46
Dochody ze sprzedaży majątku	4 381	100,14	3,95	1 155	100,14	0,97
Dochody z tytułu dotacji i środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne ogółem	-6 322 623	6,65	0,56	121 795	103,44	4,46

Zauważyć należy, iż zarówno w roku 2018 i 2019 najwyższą pozycję w strukturze dochodów stanowią subwencje z budżetu państwa, dotacje i środki na zadania bieżące, podatki i opłaty lokalne oraz udziały we wpływach w podatkach państwowych.

Dynamika i struktura wydatków w roku 2018 i w I półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019		
	Zmiana planu	Dynamika w %	Struktura w %	Zmiana planu	Dynamika w %	Struktura w %
Wydatki ogółem	-2 041 176	97,64	100,00	2 309 360	103,24	100,00
Wydatki bieżące	2 733 756	103,74	89,89	1 980 483	102,80	98,91
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	1 997 775	104,98	49,87	1 844 246	104,49	58,30
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 270 703	105,28	29,98	-47 036	99,82	34,90
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań JB	727 072	104,52	19,89	1 891 281	112,34	23,39
Dotacje na zadania bieżące	221 030	103,68	7,37	460 500	109,36	7,31
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	296 434	101,22	29,24	-371 729	98,36	30,37
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	11 718	103,63	0,40	47 466	284,94	0,10
Poręczenia i gwarancje	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki na obsługę długu	206 800	108,82	3,02	0,00	100,00	2,83
Wydatki majątkowe	-4 774 932	64,13	10,11	328 877,00	169,58	1,09
inwestycje i zakupy inwestycyjne	-4 774 932	64,13	10,11	328 877,00	169,58	1,09
wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	-5 274 305	46,86	5,51	-86 591,00	75,45	0,36

W roku 2018 dokonano zmniejszenia planu wydatków w odniesieniu do uchwalonej uchwały budżetowej o 2 041 176 zł. Zmniejszenie planu miało miejsce głównie w pozycji wydatków majątkowych i wynosiło 4 774 932 zł tj. o 35,87%. Przyczyną takiego zmniejszenia wydatków majątkowych było ograniczenie o 53,14% wydatków inwestycyjnych na programy finansowane z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 ufp. Najwyższy wzrost planu wydatków o 8,82% dotyczył wydatków na obsługę długu, które po zmianach wyniosły 2 551 800 zł. O 5,28% dokonano zwiększenia planu wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Na dzień 30 czerwca 2019 r. budżet w zakresie wydatków nie uległ znacząco zmianie w odniesieniu do uchwalonego budżetu. W planie wydatków budżetu 1,09% tych wydatków stanowią wydatki majątkowe. Wydatki bieżące stanowią 98,91% planowanych wydatków. W kategorii wydatków bieżących wydatki jednostek budżetowych to 58,30% wydatków ogółem, a wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane to 34,90% planu ogółem. Świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowią 30,37% planu, natomiast wydatki na obsługę długu stanowią 2,83% planowanych wydatków. Największe wydatki Miasto i Gmina Lubsko przewiduje ponosić w działach: Oświata i wychowanie oraz Rodzina.

W związku z realizacją Programu Postępowania Naprawczego w roku bieżącym Gmina nie planuje ponosić wydatków z tytułu poręczeń ani gwarancji a także nie planuje udzielić dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków oraz dotacji z tytułu pomocy finansowej innej JST. Nie są też planowane wydatki w rozdziale Promocja jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela Przychody i rozchody budżetu

Wyszczególnienie	2018		2019	
	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 31.12.2018	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 30.06.2019
Przychody ogółem	5 191 696	9 741 721	48 800 000	35 389 950
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe - przychody zwrotne	5 191 696	9 741 721	48 800 000	35 389 950
Rozchody [Rb-NDS]	3 701 157	5 784 523	57 314 151	44 003 521
Splata długu [Rb-NDS]	3 701 157	5 784 523	57 314 151	44 003 521

W uchwalonej przez Radę Miejską w Lubsku uchwale budżetowej na 2018 rok ujęto plan przychodów w kwocie 5 191 696 zł a rozchody w kwocie 3 701 157 zł. Planowana kwota rozchodów miała związek z podjętą przez Gminę Lubsko uchwałą Nr LIII/283/17 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na usługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko. Powyższa uchwała zakładała przejęcie długu w łącznej kwocie 32 017 164 zł przez osobę trzecią i ustalenie nowego harmonogramu spłat przejętych zobowiązań. W związku z tym, że do przetargu nie przystąpił żaden podmiot, przetarg został unieważniony o czym Burmistrz poinformował pismem znak: BF.3251.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. Z uwagi na powyższe jednostka była zobligowana dokonać zmiany planu rozchodów z tytułu kredytów i pożyczek do kwoty wynikającej z podpisanych umów. Jednocześnie Gmina Lubsko wystąpiła do Banku Ochrony Środowiska o zmianę harmonogramu spłat kredytów, o czym poinformowała ww. piśmie. Uwzględniając planowaną zmianę harmonogramu spłat kredytów w Banku Ochrony Środowiska Gmina zaplanowała rozchody w kwocie 5 479 523 zł. Zwiększenie rozchodów o kwotę 1 778 366 zł Gmina planowała sfinansować przychodami, które zwiększono również o 1 778 366 zł do kwoty 6 970 062 zł. Aneksy umów kredytowych zmieniające harmonogramy spłat zostały

podpisane przez Gminę Lubsko z Bankiem Ochrony Środowiska w dniu 25 kwietnia 2018 r. Następnie w związku z ryzykiem nieotrzymania dotacji na realizację zadania współfinansowanego ze środków UE zwiększono przychody o kwotę 2 291 715 zł. Uchwałą Nr 167/2018 z dnia 23 lipca 2018 r. Kolegium Izby wezwało Miasto i Gminę Lubsko do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego. W związku z powyższym zrewidowano zaplanowane w budżecie wielkości dochodów i wydatków, które okazały się nie doszacowane, co było przyczyną zwiększenia kwoty przychodów o 760 944 zł i zmniejszenia rozchodów w związku z podpisanym aneksem o kwotę 295 000 zł. Do końca 2018 r. jeszcze dwukrotnie zmianie ulegała kwota przychodów i rozchodów. Zwiększono kwotę rozchodów o 330 000 zł w związku z otrzymaną refundacją oraz zmniejszono kwotę przychodów o 551 000 zł.

Zgodnie z założeniami przyjętego w dniu 7 września 2018 r. Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko zaplanowano na rok 2019 przychody w kwocie 48 800 000 zł. Jednostka planowała zaciągnąć ww. przychody na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Rozchody z tytułu spłaty zobowiązań zaplanowano w kwocie 57 314 151 zł. W związku z nie uzyskaniem oferty na refinansowanie zadłużenia jedynym rozwiązaniem okazało się skorzystanie z II wariantu restrukturyzacji poprzez zaciągnięcie pożyczki z budżetu państwa. Gmina Lubsko uchwałą Nr IX/62/19 Rady Miejskiej z dnia 30 maja 2019 r. zmieniła uchwałę Nr LXVII/344/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko. Założenia zmienionego Programu Postępowania Naprawczego spowodowały konieczność zmiany kwoty przychodów i rozchodów budżetu. W planie przychodów zaplanowano przychody z tytułu pożyczki z budżetu państwa w kwocie 35 389 950 zł i rozchody w wysokości 44 003 521 zł. Zmniejszenie kwot przychodów i rozchodów wynika z tego, że restrukturyzacją zostało objętych 5 kredytów o najwyższej marży oraz najmniej korzystnych terminach spłaty (pierwotny program postępowania naprawczego zakładał restrukturyzację 10 kredytów).

W roku 2018 Gmina Lubsko zarówno w uchwale budżetowej jak i w kolejnych zmianach planowała deficyt budżetu. Deficyt planowano sfinansować przychodami z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Natomiast na rok 2019 zaplanowano budżet nadwyżkowy. Kwota planowanej nadwyżki budżetu przewidziana w uchwale budżetowej na rok 2019 ma zostać przeznaczona na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Tabela Wynik budżetu, wynik operacyjny i majątkowy

Wyszczególnienie	Plan wg. uchwały budżetowej 2018	Plan po zmianach na 31.12.2018	Plan wg. uchwały budżetowej 2019	Plan po zmianach na 30.06.2019
Wynik budżetu	-1 490 539	-3 957 198	8 514 151	8 613 571
Wynik operacyjny	1 809 330	791 190	4 622 969	4 928 316
Wynik majątkowy	-3 299 869	-4 748 388	3 891 182	3 685 255
Wynik operacyjny + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki	1 809 330	791 190	4 622 969	4 928 316

W roku 2018 i 2019 zaplanowano dochody bieżące wyższe niż wydatki bieżące do czego obligują Gminę przepisy art. 242 ustawy o finansach publicznych. Gmina Lubsko w roku 2018 nie uzupełniała bieżącego wyniku operacyjnego kwotą wolnych środków czy nadwyżką z lat ubiegłych. W roku 2019 Gmina zaplanowana także wyższe dochody majątkowe, niż wydatki majątkowe.

7. Realizacja budżetu w roku 2018 i w I półroczu roku 2019

Realizacja dochodów

Gmina Lubsko prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o liczne przepisy, w tym przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.). W zakresie realizowanych dochodów ramy ustawowe wyznacza ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2013 r. (t.j. Dz.U. z 2018, poz. 1530 z późn. zm.).

W roku 2018 wykonanie planu dochodów ogółem kształtowało się na poziomie 97,19%. Dochody bieżące zrealizowano na poziomie 97,57%, natomiast dochody majątkowe zrealizowano w wysokości 89,53%. Dochody majątkowe stanowiły 4,34% wykonanych dochodów. Głównymi pozycjami dochodów w 2018 były dotacje na zadania bieżące oraz subwencje z budżetu państwa (odpowiednio 32,65% i 25,68%).

Tabela Wykonanie i struktura dochodów w roku 2018 i w I półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	2018				2019			
	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura
Dochody ogółem	80 507 535	78 246 880	97,19	100,00	82 220 201	44 747 953	54,42	100,00
Dochody bieżące	76 717 749	74 853 998	97,57	95,66	77 733 406	40 317 800	51,87	90,10
Udziały we wpływach z podatków państwowych	11 662 578	11 910 890	102,13	15,22	12 657 090	5 923 990	46,80	13,24
Podatki i opłaty	13 647 559	12 231 776	89,63	15,63	16 131 145	7 998 350	49,58	17,87
Dotacje celowe i środki	26 102 554	25 550 610	97,89	32,65	23 264 771	12 273 421	52,76	27,43
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań własnych ogółem	5 176 335	4 856 190	93,82	6,21	7 675 548	5 796 709	75,52	12,95
Subwencje ogółem	20 092 654	20 092 654	100,00	25,68	20 297 549	11 558 376	56,94	25,83
Subwencja oświatowa	11 879 564	11 879 564	100,00	15,18	12 216 557	7 517 880	61,54	16,80
Subwencja ogólna - część równoważąca	551 892	551 892	100,00	0,71	567 987	283 992	50,00	0,63
Subwencja ogólna - część wyrównawcza	7 661 198	7 661 198	100,00	9,79	7 513 005	3 756 504	50,00	8,39
Dochody z tytułu dotacji celowych na zadania bieżące ogółem	26 066 552	25 514 908	97,88	32,61	23 202 226	12 250 525	52,80	27,38
Dochody majątkowe	3 789 786	3 392 882	89,53	4,34	4 486 795	4 430 153	98,74	9,90
Dochody ze sprzedaży majątku	3 176 381	2 789 490	87,82	3,56	801 155	735 473	91,80	1,64
Dochody z tytułu dotacji celowych i środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne ogółem	450 760	448 352	99,47	0,57	3 663 040	3 673 505	100,29	8,21

Trzecim co do wielkości źródłem dochodów Gminy są wpływy z podatków i opłat lokalnych, których wysokość zależy od uchwalonych przez organ stanowiący Gminy stawek i opłat.

W 2018 r. dochody ze sprzedaży majątku zostały wykonane na poziomie 87,82% natomiast dochody z tytułu dotacji i środków na zadania inwestycyjne w wysokości 99,47%. Dochody ze sprzedaży majątku stanowią 3,56% zrealizowanych dochodów. Realizacja dochodów bieżących jak i dochodów ze sprzedaży majątku na zaplanowanym poziomie ma istotne znaczenie, gdyż stanowi podstawę wyliczenia wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Za II kwartały 2019 r. wykonane dochody stanowiły 54,42% planu. 90,10% wykonanych dochodów ogółem stanowiły dochody bieżące, które wykonano w 51,87% planu dochodów bieżących. Dochody majątkowe wykonano w 98,74% co stanowi 9,90% dochodów budżetu.

Gmina Lubsko zaplanowała w 2019 roku dochody majątkowe z tytułu dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 6 652 705,00 zł. Do końca I półrocza 2019 r. nie wpłynęły żadne dochody z tego źródła. Realizacja pozostałych dochodów przebiega proporcjonalnie do upływu roku budżetowego.

Realizacja wydatków

Wydatki budżetowe JST są przeznaczone na realizację zadań określonych w art. 236 ustawy o finansach publicznych. Wydatki budżetowe JST są przeznaczane na:

1. Wydatki bieżące;
2. Wydatki jednostek budżetowych, w tym na:
  - a. wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
  - b. wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;
3. Dotacje na zadania bieżące;
4. Świadczenia na rzecz osób fizycznych;
5. Wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;
6. Wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym;
7. Obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego.
8. Inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;
9. Zakup i objęcie akcji i udziałów;
10. Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Tabela Wykonanie i struktura wydatków w roku 2018 i w I półroczu 2019 r. (wg. układu z art. 236 upf)

Wyszczególnienie	2018				2019			
	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura
Wydatki ogółem	84 464 733	78 089 141	92,45	100,00	73 606 630	37 455 898	50,89	100,00
Wydatki bieżące	75 926 559	70 175 515	92,43	89,87	72 805 090	37 154 803	51,03	99,20
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	42 120 212	37 433 558	88,87	47,94	42 910 128	21 878 531	50,99	58,41
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	25 321 958	24 691 204	97,51	31,62	25 690 366	12 903 290	50,23	34,45
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań JB	16 798 254	12 742 354	75,86	16,32	17 219 761	8 975 241	52,12	23,96
Dotacje na zadania bieżące	6 226 688	6 037 468	96,96	7,73	5 382 940	2 752 349	51,13	7,35
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	24 693 670	24 076 404	97,50	30,83	22 353 990	11 194 097	50,08	29,89
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	334 190	229 284	68,61	0,29	73 132	62 917	86,03	0,17
Poręczenia i gwarancje	0	0	x	x	0	0	x	x
Wydatki na obsługę długu	2 551 800	2 398 801	94,00	3,07	2 084 900	1 266 908	60,77	3,38
Wydatki na odsetki (art. 243)	2 406 800	2 288 721	95,09	2,93	2 024 900	1 225 510	60,52	3,27
Wydatki majątkowe	8 538 174	7 913 625	92,69	10,13	801 540	301 095	37,56	0,80
inwestycje i zakupy inwestycyjne	8 538 174	7 913 625	92,69	10,13	801 540	301 095	37,56	0,80
wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	4 651 319	4 517 686	97,13	5,79	266 072	75 676	28,44	0,20

Gmina w 2018 r. wykonała wydatki na poziomie 92,45%. Główną pozycją w strukturze wydatków budżetu były wydatki bieżące, które stanowiły 89,87%. W ramach wydatków bieżących istotną pozycję stanowiły wydatki jednostek budżetowych. Na uwagę zasługuje fakt, iż wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane stanowiły odpowiednio 31,62% wydatków ogółem. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowiły 30,83% ogółu wydatków. Wydatki majątkowe stanowiły 10,13% w strukturze wydatków.

Na koniec II kwartału 2019 roku wydatki budżetu zostały zrealizowane w 50,89% z czego w 99,20% były to wydatki bieżące. Na wydatki majątkowe poniesiono 0,80% wydatków budżetu. Za II kwartały 2019 r. wydatkowano środki głównie na wydatki jednostek budżetowych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, a także na świadczenia na rzecz osób fizycznych, co jest kompatybilne ze strukturą wydatków w działach klasyfikacji budżetowej, gdzie najwyższe środki poniesiono w dziale 801 - Oświata i wychowanie oraz 855 - Rodzina.

Wykonanie planu, struktura planu i wykonania wg. działów klasyfikacji budżetowej za II kwartały 2019 r.

Dział	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura planu	Struktura wykonania
010	198 903	192 801	96,93	0,27	0,51
020	2 000	0	0,00	0,00	0,00
600	178 750	67 709	37,88	0,24	0,18
700	3 712 277	1 813 922	48,86	5,04	4,84
710	183 925	77 783	42,29	0,25	0,21
750	5 759 514	2 944 943	51,13	7,82	7,86
751	72 681	70 133	96,49	0,10	0,19
752	9 000	842	9,35	0,01	0,00
754	378 710	99 173	26,19	0,51	0,26
757	2 084 900	1 266 908	60,77	2,83	3,38
758	264 000	0	0,00	0,36	0,00
801	22 812 693	11 775 203	51,62	30,99	31,44
851	397 000	147 728	37,21	0,54	0,39
852	7 680 815	3 561 830	46,37	10,43	9,51
854	706 713	428 610	60,65	0,96	1,14
855	19 031 453	9 783 559	51,41	25,86	26,12
900	6 286 780	3 232 386	51,42	8,54	8,63
921	1 800 000	956 684	53,15	2,45	2,55
926	2 046 516	1 035 686	50,61	2,78	2,77
Suma końcowa	73 606 630	37 455 898	50,89	100,00	100,00

W okresie objętym Aneksiem do Raportu Gmina Lubsko udzieliła dotacji podmiotowych dla niepublicznej jednostki systemu oświaty - w 2018 roku w kwocie 3 120 341 zł a w roku 2019 w kwocie 1 500 832 zł (przy planie 2 840 924 zł). W 2018 roku nie udzielono pomocy finansowej innej JST. W roku 2019 nie udzielono pomocy finansowej innej JST nie udzielono także dotacji na prace konserwatorskie przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków, ani nie poniesiono wydatków na promocję Gminy i wydatków w ramach funduszu sołeckiego. W omawianym okresie Gmina Lubsko nie ponosiła wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

Jak przedstawia poniższa tabela w 2018 roku Gmina Lubsko zrealizowała wydatki inwestycyjne na programy finansowane ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych w 97,13%, co stanowiło 5,79% wydatków ogółem, natomiast ww. wydatki w roku 2019 zrealizowane zostały w 28,44%, co stanowi 0,80% zrealizowanych wydatków. W związku z realizacją programu postępowania naprawczego w 2019 roku realizuje się tylko i wyłącznie zadania ze środków UE rozpoczęte w latach ubiegłych. W roku 2019 Gmina otrzymała planowane dochody z tytułu środków i dotacji na realizację zadań o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

Wynik, wynik operacyjny i majątkowy na zadania finansowane ze środków UE

Wyszczególnienie	2018				2019			
	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura	Plan	Wykonanie	% wykonania	Struktura
Dochody UE ogółem	685 007	568 786	83,03	100,00	3 581 462	3 699 164	103,29	100,00
Dochody bieżące UE	243 892	130 079	53,33	22,87	45 308	25 659	56,63	0,69
Dochody majątkowe UE	441 115	438 707	99,45	77,13	3 536 154	3 673 505	103,88	99,31
Wydatki UE ogółem	4 985 509	4 746 970	95,22	100,00	339 204	138 593	40,86	100,00
Wydatki bieżące UE	334 190	229 284	68,61	4,83	73 132	62 917	86,03	45,40
Wydatki inwestycyjne UE	4 651 319	4 517 686	97,13	95,17	266 072	75 676	28,44	54,60

Realizacja przychodów i rozchodów

W roku 2018 Gmina Lubsko zrealizowała przychody w kwocie 6 068 830 zł, co stanowi 62,30% planowanych przychodów. Wszystkie zrealizowane przez Gminę przychody stanowiły kredyty i pożyczki. Gmina Lubsko w roku 2018 wykonała planowane rozchody, które w całości stanowiły spłaty wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 5 784 523 zł.

W 2019 r. Gmina Lubsko zaplanowała przychody w kwocie 35 389 950 zł a wykonała do końca I półrocza kwotę 2 000 000 zł, co stanowi 5,65%. Rozchody zrealizowano w 13,80% przy planie 44 003 521 zł. Zrealizowane rozchody w całości stanowiły spłaty otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek. Zrealizowane w I półroczu 2019 roku przychody stanowi kredyt krótkoterminowy na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, natomiast planowane przychody w kwocie 35 389 950 zł stanowi pożyczka z budżetu państwa. W sprawie zaciągnięcia przedmiotowego zobowiązania Gmina podjęła w dniu 30 maja 2019 r. uchwałę Nr IX/65/19 w sprawie zaciągnięcia przez Gminę Lubsko długoterminowej pożyczki z budżetu państwa.

Tabela Wykonanie przychodów i rozchodów w roku 2018 i w I półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019		
	Plan	Wykonanie	% wykonania	Plan	Wykonanie	% wykonania
Przychody ogółem	9 741 721	6 068 830	62,30	35 389 950	2 000 000	5,65
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe - przychody zwrotne	9 741 721	6 068 830	62,30	35 389 950	2 000 000	5,65
Nadwyżka, inne przychody (w tym wolne środki) - przychody bezzwrotne	0	0	x	0	0	x
Rozchody ogółem	5 784 523	5 784 523	100,00	44 003 521	6 072 451	13,80
Spłata długu	5 784 523	5 784 523	100,00	44 003 521	6 072 451	13,80

Ocena wyniku budżetu i jego finansowania

Na koniec 2018 r. Gmina Lubsko planowała deficyt budżetu w kwocie 3 957 198 zł, a wykonała nadwyżkę w kwocie 157 739 zł. Mimo wykonanej nadwyżki na dzień 31 grudnia 2018 r., jak wynika ze sprawozdania Rb-ST za rok 2018 r. Gmina rozdysponowała na wydatki w roku 2018 subwencję oświatową otrzymaną w grudniu na styczeń 2019 roku. W roku 2018 Gmina wykonała przychody w kwocie wyższej niż rozchody.

Na koniec I półrocza 2019 r. Gmina Lubsko wykonała nadwyżkę w kwocie 7 292 055 zł, co stanowi 84,44% planu.

Wykonanie wyniku budżetu, wyniku operacyjnego i majątkowego w roku 2018 i w I półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019		
	Plan	Wykonanie	%	Plan	Wykonanie	%
Dochody ogółem	80 507 535	78 246 880	97,19%	82 220 201	44 747 953	54,42%
bieżące	76 717 749	74 853 998	97,57%	77 733 406	40 317 800	51,87%
majątkowe	3 789 786	3 392 882	89,53%	4 486 795	4 430 153	98,74%
w tym ze sprzedaży majątku	3 176 381	2 789 490	87,82%	801 155	735 473	91,80%

Wydatki ogółem	84 464 733	78 089 141	92,45%	73 606 630	37 455 898	50,89%
bieżące	75 926 559	70 175 515	92,43%	72 805 090	37 154 803	51,03%
majątkowe	8 538 174	7 913 625	92,69%	801 540	301 095	37,56%
Wynik	-3 957 198	157 739	-3,99%	8 613 571	7 292 055	84,66%
wynik bieżący	791 190	4 678 483	591,32%	4 928 316	3 162 997	64,18%
wynik majątkowy	-4 748 388	-4 520 744	95,21%	3 685 255	4 129 058	112,04%
Przychody ogółem	9 741 721	6 068 830	62,30%	35 389 950	2 000 000	5,65%
Rozchody ogółem,	5 784 523	5 784 523	100,00%	44 003 521	6 072 451	13,80%

Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o czym stanowi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Na koniec IV kwartału 2018 r. wykonane dochody bieżące były wyższe od wykonanych wydatków bieżących o 4 678 483 zł. W 2019 roku zaplanowano wydatki bieżące niższe od dochodów bieżących o 4 928 316 zł. Jak wynika ze sprawozdania Rb-NDS za II kwartał 2019 r. Gmina wykonała dochody bieżące wyższe od wydatków bieżących o kwotę 3 162 997 zł. Wypracowanie nadwyżki operacyjnej na koniec roku ma istotne znaczenie dla Gminy, gdyż jest to podstawa do wyliczenia wskaźnika, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych na kolejne lata. Wyższa nadwyżka operacyjna determinuje wyższą zdolność do zaciągania a tym samym obsługi zobowiązań.

8. Zobowiązania i należności Gminy Lubsko na koniec 2018 r. i w I półroczu 2019 r.

Jednym z przejawów samorządności jednostek samorządu terytorialnego jest możliwość samodzielnego zaciągania zobowiązań. Samodzielność ta jest jednak ograniczona przepisami art. 89 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o finansach publicznych poprzez enumeratywne wymienienie celów na jakie zobowiązania te mogą być zaciągnięte tj. na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek, a także na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Omawiając zadłużenie Gminy Lubsko należy spojrzeć na zadłużenie Gminy w latach poprzednich. Zadłużenie Gminy powiększało się sukcesywnie w latach 2012-2015 i nadal utrzymuje się na stałym bardzo wysokim poziomie. Z danych zawartych w tabeli poniżej wynika, że Gmina już we wcześniejszych latach, oprócz roku 2016 - posiadała zobowiązania wymagalne na koniec okresu sprawozdawczego, jednakże nie były to wysokie kwoty. Na koniec 2018 r. wygenerowano natomiast zobowiązania wymagalne w kwocie 2 527 123 zł.

Na dzień 30 czerwca 2019 r. Gmina Lubsko posiadała zobowiązania w kwocie 62 801 491 zł. Na kwotę zadłużenia Gminy składały się zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązań wymagalnych. W kwocie kredytów i pożyczek - 61 460 412 zł zawarty był kredyt krótkoterminowy na pokrycie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 2 000 000 zł wykazany w sprawozdaniu Rb-Z za II kwartały 2019 r. w kolumnie „Zobowiązania wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych”.

Na koniec I półrocza 2019 r. zobowiązania wymagalne Gminy wyniosły 1 341 080 zł. W łącznej kwocie zobowiązań wymagalnych na koniec I półrocza 2019 r. – 53,18% stanowiły zobowiązania z tytułu opłat za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe, natomiast 39,93% zobowiązań wymagalnych to zobowiązania z tytułu zakupu usług a 6,89% stanowiły zobowiązania wymagalne zaklasyfikowane w pozostałych paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Zadłużenie Miasta i Gminy Lubsko na koniec 2018 roku i na koniec II kwartału 2019 r.

Wyszczególnienie	II kw. 2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Zobowiązania ogółem	62 801 491	68 059 986	65 390 533	65 802 314	66 479 549	61 158 753	56 167 947	53 122 282
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i emisji obligacji	61 460 412	65 532 863	65 248 556	65 802 314	66 462 425	60 917 886	55 891 091	53 000 085
Zobowiązania wymagalne	1 341 080	2 527 123	141 977	0	17 124	240 867	276 856	122 197
Udział zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji w kwocie zobowiązań ogółem (w%)	97,86	96,29	99,78	100,00	99,97	99,61	99,51	99,77
Udział zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem (w%)	2,14	3,71	0,22	0,00	0,03	0,39	0,49	0,23

Wierzycielami zobowiązań Gminy z tytułu pożyczek i kredytów są banki, instytucje samorządowe oraz pozostałe krajowe instytucje finansowe. W kategorii zobowiązań wymagalnych Gmina jest dłużnikiem wobec gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych. Całość zadłużenia Gminy Lubsko stanowią zobowiązania krajowe.

Zobowiązania w poszczególnych kwartałach okresu objętego Raportem

Wyszczególnienie	II kw. 2019	I kw. 2019	IV kw. 2018	III kw. 2018	II kw. 2018	I kw. 2018
Zobowiązania ogółem	62 801 491	67 139 830	68 059 986	67 699 119	65 947 405	66 175 695
papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
- krótkoterminowe	0	0	0	0	0	0
- długoterminowe	0	0	0	0	0	0
kredyty i pożyczki	61 460 412	65 756 607	65 532 863	65 534 497	63 751 427	65 063 355
- krótkoterminowe	2 000 000	3 175 670	1 265 670	202 150	0	0
- długoterminowe	59 460 412	62 580 937	64 267 193	65 332 347	63 751 427	65 063 355
przyjęte depozyty	0	0	0	0	0	0
wymagalne zobowiązania	1 341 080	1 383 223	2 527 123	2 164 622	2 195 978	1 112 339
- z tyt. dostaw towarów i usług	1 273 420	1 337 366	2 310 424	1 782 756	1 506 672	1 078 703
- pozostałe	67 660	45 857	216 699	381 866	689 306	33 637

Pomimo tego, że w 2014 roku przestały obowiązywać przepisy art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2005 Nr 249, poz. 2104) regulujące maksymalny poziom zadłużenia do wykonanych dochodów na koniec IV kwartału, (a w pozostałych kwartałach roku poziom zadłużenia odnoszony do planowanych dochodów) to relacja ta stanowi o poziomie zobowiązań Gminy w stosunku do dochodów budżetu, co pokazuje poniższa tabela. Należy zauważyć, iż od 2012 r. zobowiązania Gminy nie były niższe niż 60% dochodów, ich najniższy poziom w stosunku do dochodów wynosił 68,72% i miał miejsce w roku 2013.

Poziom zadłużenia w stosunku do dochodów

Wyszczególnienie	Plan na koniec II kw. 2019	Wykonanie roku 2018	Wykonanie roku 2017	Wykonanie roku 2016	Wykonanie roku 2015	Wykonanie roku 2014	Wykonanie roku 2013	Wykonanie roku 2012
Zobowiązania	62 801 491	68 059 986	65 390 533	65 802 314	66 479 549	61 158 753	56 167 947	53 122 282
Dochody ogółem	82 220 201	78 246 880	77 129 969	73 821 586	71 268 861	69 935 777	81 733 610	58 623 750
Relacja zobowiązań do dochodów w %	76,38	86,98	84,78	89,14	93,28	87,45	68,72	90,62

Poza zobowiązaniami Miasto i Gmina Lubsko posiada również należności. Największą ich część stanowią należności wymagalne, które na koniec 2018 roku wynosiły 10 390 655 zł a na koniec II kwartału 2019 r. – 10 747 956 zł.

Należności na koniec IV kwartału 2018 r. i na dzień 30 czerwca 2019 r.

Wyszczególnienie	IV kw. 2018					II kw. 2019				
	Kwota ogółem	sektor finansów publicznych	banki	przedsiębiorstwa nie finansowe	gospodarstwa domowe	Kwota ogółem	sektor finansów publicznych	banki	przedsiębiorstwa nie finansowe	gospodarstwa domowe
pożyczki	871 311	0	0	0	0	782 656	0	0	0	782 656
- krótkoterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- długoterminowe	871 311	0	0	0	0	782 656	0	0	0	782 656
gotówka i depozyty	56 336	0	56 336	0	0	1 528 442	10 740	1 517 702	0	0
- gotówka	0	0	0	0	0	10 740	10 740	0	0	0
- depozyty na żądanie	36 336	0	36 336	0	0	1 497 702	0	1 497 702	0	0
- depozyty terminowe	20 000	0	20 000	0	0	20 000	0	20 000	0	0
należności wymagalne	10 398 655	59 654	0	1 850 211	8 318 503	10 747 956	29 832	1 503	2 317 006	8 225 253
- z tytułu dostaw towarów i usług	2 778 518	0	0	1 481	2 777 037	2 531 555	89	1 500	1 481	2 523 295
- pozostałe	7 620 137	59 654	0	1 848 730	5 541 466	8 216 402	29 743	3	2 315 524	5 701 958
pozostałe należności	1 125 227	29 505	0	528 019	561 642	9 030 133	412 717	17 164	5 159 727	3 420 055
- z tytułu dostaw towarów i usług	517 333	14 214	0	699	498 522	748 236	10 829	0	640,00	734 323
z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	455 519	8 582	0	401 252	45 685	5 585 221	333 756,00	0	3 590 172	1 643 753
- z tytułów innych niż wymienione wyżej	152 375	6 709		126 068	17 435	2 696 677	68 131,87		1 568 916	1 041 979

Największymi dłużnikami Gminy są gospodarstwa domowe. Za rok 2018 zadłużenie gospodarstw domowych wobec Gminy z tytułu należności wymagalnych stanowiło 80% a na 30 czerwca 2019 r. - 76,53%. Gmina posiada również należności z tytułu pożyczek od gospodarstw domowych. Należności te jednak ulegają zmniejszeniu.

9. Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta i Gminy Lubsko

Wieloletnia Prognoza Finansowa przedstawia sytuację finansową Gminy w roku bieżącym i w latach następnych. Integralną częścią Wieloletniej Prognozy Finansowej jest prognoza kwoty długu uregulowana w powołanej wyżej ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ustawa ta wprowadziła rozwiązanie łączące możliwości zadłużania się Gminy z jej indywidualną sytuacją finansową. Możliwości obsługi zadłużenia warunkowane są przez nadwyżkę operacyjną powiększoną o dochody ze sprzedaży majątku. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90,

2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90,

3) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Podkreślić należy, że norma art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie wprowadza limitu kwoty długu lecz limit jego spłaty w poszczególnych latach objętych prognozą. Jednocześnie dane zawarte w WPF pokazują też potencjalną zdolność jednostki do zaciągania nowych zobowiązań.

W okresie objętym Raportem o stanie gospodarki finansowej obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Lubsku Nr LIV/289/17 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 z dnia 28 grudnia 2017 r. Uchwała zakładała przejęcie przez osobę trzecią długu w łącznej kwocie 32 017 164 zł i ustalenie nowego harmonogramu jego spłaty. W związku z tym, że do przetargu nie przystąpił żaden podmiot, przetarg został unieważniony o czym Burmistrz poinformował pismem znak: BF.3251.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. Z uwagi na powyższe Kolegium RIO uchwałą Nr 41/2018 stwierdziło nieważność ww. uchwały w sprawie WPF z powodu wskazania w kolumnie 5.1. dla roku 2018 danych niezgodnych z kolumną 14.1 WPF, co powodowało niespełnienie relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w roku 2018 i mogło spowodować niespełnienie relacji w latach 2019-2024. Podejmując czynności w celu rozterminowania spłat w Banku Ochrony Środowiska Gmina zaplanowała rozchody zgodnie ze wstępnie przyjętym harmonogramem spłat i podjęła w dniu 19 lutego 2018 r. uchwałę Nr LVI/313/18 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2033.

Wieloletnia Prognoza Finansowa była wielokrotnie zmieniana, natomiast kluczowa zmiana tej Prognozy wynikała z podjęcia przez Gminę uchwały Nr LXVII/344/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko. Uchwałą tą wydłużono Wieloletnią Prognozę Finansową do roku 2038 oraz zaplanowano restrukturyzację zadłużenia w 2019 roku poprzez emisję obligacji w kwocie 48 800 000 na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wieloletnia prognoza finansowa przyjęta uchwałą Nr IV/20/18 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2019-2038 również zakładała planowaną restrukturyzację w 2019 r., jednakże w związku z nieuzyskaniem oferty na refinansowanie zadłużenia jedynym rozwiązaniem okazało się skorzystanie z II wariantu restrukturyzacji poprzez zaciągnięcie pożyczki z budżetu państwa. Gmina uchwałą Nr IX/62/19 z dnia 30 maja 2019 r. podjęła uchwałę o zmianie uchwały Nr LXVII/344/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Programu Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko.

Założenia zmienionego Programu Naprawczego spowodowały konieczność zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej, której dokonano uchwałą Nr IX/64/19 z dnia 30 maja 2019 r. Uchwałą skrócono WPF do roku 2034 a w planie przychodów zaplanowano przychody z tytułu pożyczki z budżetu państwa w kwocie 35 389 950 zł i rozchody 44 003 521 zł. Zmniejszenie kwot przychodów i rozchodów spowodowane jest tym, że restrukturyzacją zostało objętych 5 kredytów o najwyższej marży oraz najmniej korzystnych terminach spłaty a nie 10 kredytów jak zakładał pierwotny Program Naprawczy.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Lubsko relacja, z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jest niespełniona w roku 2019, natomiast w pozostałych latach relacja ta jest zachowana. Kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych przedstawia poniższa tabela.

Kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.

LATA objęte WPF	Wskaźnik $[R+O]/[D]$ obliczony z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń	Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru)		Stopień spełnienia relacji	
		Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (plan 3 kw)	Średnia z art. 243 ufp. z uwzględnieniem wyłączeń (wykonanie)		
2019	51,08%	4,90%	6,58%	-46,18%	-44,50%
2020	5,24%	5,14%	6,81%	-0,10%	1,57%
2021	5,35%	6,93%	8,60%	1,58%	3,25%
2022	4,97%	8,39%	8,39%	3,42%	X
2023	5,07%	9,12%	9,12%	4,05%	X
2024	4,86%	9,13%	9,13%	4,27%	X
2025	4,84%	9,31%	9,31%	4,47%	X
2026	4,57%	9,48%	9,48%	4,91%	X
2027	4,29%	9,65%	9,65%	5,36%	X
2028	4,42%	9,75%	9,75%	5,33%	X
2029	4,31%	9,85%	9,85%	5,54%	X
2030	4,22%	9,94%	9,94%	5,72%	X
2031	4,14%	10,09%	10,09%	5,95%	X
2032	3,92%	10,24%	10,24%	6,32%	X
2033	3,68%	10,39%	10,39%	6,71%	X
2034	3,49%	10,53%	10,53%	7,04%	X

Ustawodawca w celu zwiększenia absorpcji środków unijnych wprowadził w art. 243 ust 3 i 3a wyłączenia ze spłaty zadłużenia.

Przepisu art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie stosuje się do:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami,
- 1a) wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem,
- 2) poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2

- w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

Ponadto w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych przewiduje się dodatkowe wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań kredytów, pożyczek i papierów wartościowych wraz z odsetkami i dyskontem. Wyłączeniu podlegają zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych oraz z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek - zaciągnięte w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze środków UE i w wysokości odpowiadającej wydatkom ogółem na wkład krajowy, poniesionym po dniu 1 stycznia 2013 r.

Gmina Lubsko posiada wyłączenia ze spłaty kapitału oraz odsetek na podstawie art. 243 ust. 3 i 3a ustawy o finansach publicznych z 2009 r. w latach 2018-2030. Na podstawie

art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. Gmina korzysta z wyłączeń w roku 2019, natomiast na podstawie ust. 3a stosowane są wyłączenia w latach 2018-2030. Poniższa tabela przedstawia kwoty spłat zadłużenia wraz z odsetkami oraz wyłączenia ze wskaźnika spłat kapitału i odsetek.

Spłata zadłużenia i obsługa długu wg. WPF na koniec II kwartału 2019 r.

Rok	Spłaty rat kapitałowych	Odsetki	Razem (2+3)	Wyłączenie ze spłat na podstawie art. 243 ust 3 i 3a.	Wyłączenia z odsetek	Razem (5+6)
1	2	3	4	5	6	7
2019	44 003 521	2 024 900	46 028 421	3 717 883	337 242	4 055 125
2020	2 991 834	1 747 100	4 738 934	180 184	231 299	411 483
2021	3 192 000	1 631 200	4 823 200	105 144	209 072	314 216
2022	3 080 000	1 510 000	4 590 000	105 144	186 552	291 696
2023	3 377 185	1 412 800	4 789 985	105 144	164 031	269 175
2024	3 397 431	1 317 800	4 715 231	99 663	148 627	248 290
2025	3 880 000	1 192 700	5 072 700	360 000	137 580	497 580
2026	3 880 000	1 060 000	4 940 000	360 000	122 148	482 148
2027	4 070 895	933 400	5 004 295	508 019	102 662	610 681
2028	3 920 000	818 400	4 738 400	0	86 399	86 399
2029	4 040 000	706 900	4 746 900	0	70 819	70 819
2030	4 160 000	593 000	4 753 000	0	52 999	52 999
2031	4 280 000	476 700	4 756 700	0	32 699	32 699
2032	4 249 947	358 100	4 608 047	0	10 082	10 082
2033	4 200 000	252 000	4 452 000	0	0	0
2034	4 200 000	126 000	4 326 000	0	0	0

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lubsko wg stanu na dzień 30 czerwca 2019 r.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Dochody ogółem	82 165 221	82 589 023	84 350 320	86 544 000	89 121 000	91 833 000	94 623 000	97 510 000	102 382 000	105 237 000	108 399 000	111 448 000	114 210 000	117 363 000	120 910 000	123 851 000
Dochody bieżące	77 678 426	81 887 587	83 750 320	86 344 000	89 021 000	91 733 000	94 523 000	97 410 000	100 382 000	103 437 000	106 599 000	109 848 000	113 210 000	116 663 000	120 210 000	123 851 000
Dochody majątkowe, w tym	4 486 795	701 436	600 000	200 000	100 000	100 000	100 000	100 000	2 000 000	1 800 000	1 800 000	1 600 000	1 000 000	700 000	700 000	0
ze sprzedaży majątku	801 155	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	73 551 650	79 597 189	81 158 320	83 464 000	85 743 815	88 435 569	90 743 000	93 630 000	98 311 105	101 317 000	104 359 000	107 288 000	109 930 000	113 113 053	116 710 000	119 651 000
Wydatki bieżące, w tym:	72 750 110	74 207 871	76 236 342	78 426 000	80 713 800	83 034 800	85 395 700	87 835 000	90 356 400	92 963 400	95 668 900	98 450 000	101 329 700	104 288 100	107 342 000	110 460 000
z tytułu poręczeń i gwarancji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wydatki na obsługę długu, w tym:	2 084 900	1 747 100	1 631 200	1 510 000	1 412 800	1 317 800	1 192 700	1 060 000	933 400	818 400	706 900	593 000	476 700	358 100	252 000	126 000
odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy, w tym:	2 024 900	1 747 100	1 631 200	1 510 000	1 412 800	1 317 800	1 192 700	1 060 000	933 400	818 400	706 900	593 000	476 700	358 100	252 000	126 000
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)	130 322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	206 920	231 299	209 072	186 552	164 031	148 627	137 580	122 148	102 662	86 399	70 819	52 999	32 699	10 082	0	0
Wydatki majątkowe	801 540	5 389 318	4 921 978	5 038 000	5 030 015	5 400 769	5 347 300	5 795 000	7 954 705	8 353 600	8 690 100	8 838 000	8 600 300	8 824 953	9 368 000	9 191 000
Wynik budżetu	8 613 571	2 991 834	3 192 000	3 080 000	3 377 185	3 397 431	3 880 000	3 880 000	4 070 895	3 920 000	4 040 000	4 160 000	4 280 000	4 249 947	4 200 000	4 200 000
Przychody budżetu	35 389 950	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	35 389 950	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozchody budżetu	44 003 521	2 991 834	3 192 000	3 080 000	3 377 185	3 397 431	3 880 000	3 880 000	4 070 895	3 920 000	4 040 000	4 160 000	4 280 000	4 249 947	4 200 000	4 200 000
Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	44 003 521	2 991 834	3 192 000	3 080 000	3 377 185	3 397 431	3 880 000	3 880 000	4 070 895	3 920 000	4 040 000	4 160 000	4 280 000	4 249 947	4 200 000	4 200 000
w tym łączna kwota	3 717 883	180 184	105 144	105 144	105 144	99 663	360 000	360 000	508 019	0	0	0	0	0	0	0

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tego:																
kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	3 554 935	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	162 948	180 184	105 144	105 144	105 144	99 663	360 000	360 000	508 019	0	0	0	0	0	0	0
kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota długu	56 919 292	53 927 458	50 735 458	47 655 458	44 278 273	40 880 842	37 000 842	33 120 842	29 049 947	25 129 947	21 089 947	16 929 947	12 649 947	8 400 000	4 200 000	0
Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	4 928 316	7 679 716	7 513 978	7 918 000	8 307 200	8 698 200	9 127 300	9 575 000	10 025 600	10 473 600	10 930 100	11 398 000	11 880 300	12 374 900	12 868 000	13 391 000
Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki	4 928 316	7 679 716	7 513 978	7 918 000	8 307 200	8 698 200	9 127 300	9 575 000	10 025 600	10 473 600	10 930 100	11 398 000	11 880 300	12 374 900	12 868 000	13 391 000
Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej, w tym na:	8 613 571	2 991 834	3 192 000	3 080 000	3 377 185	3 397 431	3 880 000	3 880 000	4 070 895	3 920 000	4 040 000	4 160 000	4 280 000	4 249 947	4 200 000	4 200 000
Spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	8 613 571	2 991 834	3 192 000	3 080 000	3 377 185	3 397 431	3 880 000	3 880 000	4 070 895	3 920 000	4 040 000	4 160 000	4 280 000	4 249 947	4 200 000	4 200 000
Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	8 613 571	5 480 116	5 472 000	5 600 000	6 291 804	5 777 431	5 640 000	6 120 000	6 047 105	2 760 000	2 880 000	2 720 889	1 080 000	1 049 947	0	0

10. Wyniki działalności nadzorczej i opiniodawczej w 2018 r. i w I półroczu 2019 r.

Działalność nadzorcza Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2018 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2018 roku objęło nadzorem ogółem 67 uchwał i zarządzeń Organów Miasta i Gminy Lubsko. Uchwał Rady Miejskiej w Lubsku wpłynęło 26, natomiast zarządzeń Burmistrza Lubska wpłynęło 41.

Kolegium Izby podjęło uchwały dotyczące istotnego naruszenia prawa skutkującego nieważnością w całości lub w części wobec 6 uchwał Rady Miejskiej w Lubsku dotyczących zmian w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok; zmian w Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Lubsko uchwalonej na lata 2018-2033, w uchwale dotyczącej zarządzenia poboru opłaty skarbowej na terenie Gminy Lubsko w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, a także w uchwale w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Lubsko dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego.

W jednym przypadku postępowanie nadzorcze prowadzone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych z dnia 7 października 1992 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.) względem uchwały Nr LIV/288/19 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 zostało umorzone.

Nieistotne naruszenie prawa Kolegium Izby stwierdziło w 2018 roku wobec 2 uchwał Rady Miejskiej w Lubsku i zarządzenia Burmistrza Lubska.

Poniżej omówiono przyczyny stwierdzenia istotnego i nieistotnego naruszenia prawa przez Kolegium Izby wobec uchwał i zarządzeń organów Miasta i Gminy Lubsko w 2018 roku.

1. Uchwałą Nr 40/2018 z dnia 5 lutego 2018 roku, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr LIV/290/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej na terenie Gminy Lubsko w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze stwierdziło nieważność § 3 ust. 3 badanej uchwały o treści: cyt.: „Wynagrodzenie za inkaso wypłaca się w terminie 10 dni od dnia przedłożenia do Urzędu Miejskiego w Lubsku rozliczenia pobranej opłaty skarbowej za dany miesiąc – pod warunkiem dokonania terminowej wpłaty pobranej opłaty skarbowej” - w części dotyczącej sformułowania cyt.: „pod warunkiem dokonania terminowej wpłaty pobranej opłaty skarbowej” z powodu naruszenia art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1827 z późn. zm.).

2. Uchwałą Nr 39/2018 z dnia 5 lutego 2018 r. w wyniku wszczęcia postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 Kolegium Izby stwierdziło, że wskutek unieważnienia w dniu 16 stycznia 2018 r.

postępowania przetargowego na restrukturyzację części zadłużenia Gminy dotyczącego usługi restrukturyzacji części zobowiązań Gminy Lubsko w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł. nieprawidłowo wskazano w załączniku nr 3 do uchwały budżetowej wielkość planowanych rozchodów na 2018 rok w wysokości 3 701 157 zł, zamiast w wysokości wynikającej z podpisanych umów tj. 6 529 522,48 zł, co skutkowało niespełnieniem przez Gminę Lubsko w 2018 roku relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Z uwagi na powyższe Kolegium Izby wyznaczyło Radzie Miejskiej w Lubsku termin do 28 lutego 2018 r., na dokonanie we własnym zakresie zmian mających na celu usunięcie wskazanego wyżej istotnego naruszenia prawa, pod rygorem skutków określonych w przepisach art. 12 ust. 2 powołanej wyżej ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. W dniu 30 stycznia 2018 roku Rada Miejska w Lubsku podjęła uchwałę Nr LV/308/18 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na 2018 rok z której wynikało, że po wprowadzonych zmianach relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym w 2018 roku zostanie dochowana. Gmina Lubsko podjęła również w dniu 19 lutego 2018 roku uchwałę Nr LVI/313/18 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033. Z objaśnień przyjętych wartości wynikało, że cyt.: „w związku z dużym zadłużeniem Gminy i ryzykiem niespełnienia wskaźnika wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych w roku 2018 Gmina planowała restrukturyzację zadłużenia poprzez podpisanie umów z bankiem w zakresie zmiany wysokości rat oraz wydłużenia harmonogramów spłat kredytów zaciągniętych w Banku Ochrony Środowiska. W związku z tym w kolumnie 5.1 Wieloletniej Prognozy Finansowej spłaty rat kredytów i pożyczek zaplanowano w wysokościach wynikających z zaplanowanej zmiany harmonogramów. Natomiast w kolumnie 14.1 WPF wprowadzono kwoty spłat rat kapitałowych wynikających z podpisanych i obowiązujących umów”.

Analiza przyjętej w dniu 19 lutego 2018 r. WPF Miasta i Gminy Lubsko potwierdziła, że jednostka w kolumnie 5.1 załącznika nr 1 WPF nie wykazywała już danych wynikających z planowanej restrukturyzacji zadłużenia, która nie doszła do skutku, lecz dane wynikające z planowanego harmonogramu spłat uzgodnionego z Bankiem Ochrony Środowiska, od którego Gmina otrzymała w dniu 28 lutego 2018 roku informację o zgodzie na podpisanie aneksu do umów kredytowych. W kolumnie 14.1 załącznika WPF Gmina wykazała natomiast analogiczne dane jak w pierwszej uchwale WPF na lata 2018-2033 z dnia 28 grudnia 2017 roku wynikające ze zobowiązań wcześniej zaciągniętych.

Przy założeniu realności planowania danych w kolumnie 5.1 załącznika nr 1 WPF i wobec uzyskania zgody Banku Ochrony Środowiska na zmianę umów kredytowych po wprowadzonych zmianach, Gmina Lubsko spełniała relację wynikającą z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w całym okresie objętym WPF z dnia 19 lutego 2018 roku.

Kolegium Izby stwierdziło, że pomimo utrzymującej się trudnej sytuacji finansowej Gminy Lubsko - dalsze prowadzenie przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 - należy uznać za bezprzedmiotowe i na tej podstawie orzec o jego umorzeniu. Umorzenie postępowania nadzorczego nastąpiło uchwałą Nr 62/2018 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w dniu 2 marca 2018 r.

3. Uchwałą Nr 41/2018 z dnia 5 lutego 2018 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr LIV/289/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 stwierdziło nieważność badanej uchwały w całości z powodu wskazania w kolumnie 5.1 WPF dla roku 2018 danych niezgodnych z kolumną 14. 1 WPF, co spowodowało niespełnienie relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i mogło powodować niespełnienie relacji w latach 2019-2024 wskutek niezgodności danych wykazanych w kolumnie 5.1 WPF z danymi wykazanymi w kolumnie 14.1 WPF Gminy Lubsko.

4. Uchwałą Nr 60/2018 z dnia 26 lutego 2018 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr LV/311/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Lubsko dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego stwierdziło nieważność § 4 zdania pierwszego badanej uchwały oraz załącznika Nr 1 "Wniosek o udzielenie dotacji z budżetu gminy Lubsko na rok ....)" części A „Dane o organie prowadzącym:" – w zakresie zwrotu: „Rachunek bankowy właściwy do przekazania należnej dotacji (numer, nazwa i adres banku)" - z powodu istotnego naruszenia przepisów art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r., poz.2203) oraz nieważność § 10 badanej uchwały - z powodu istotnego naruszenia przepisów art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 1523).

5. Uchwałą Nr 151/2018 z dnia 13 lipca 2018 r. - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Rady Miejskiej w Lubsku Nr LXIV/337/18 z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na nieprawidłowym ujęciu w załączniku nr 4 do uchwały „Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych oraz dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych", w grupie dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych - dotacji zaplanowanych w § 231 i § 232 planu wydatków budżetu.

6. Uchwałą Nr 196/2018 z dnia 8 października 2018 r. – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr LXVII/348/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na nieprawidłowym wskazaniu w części normatywnej uchwały w § 1 ust. 3 uchwały kwoty planowanych wydatków majątkowych budżetu w wysokości 8 799 448,00 zł, zamiast w wysokości 8 799 248 zł oraz na nieprawidłowym wskazaniu w załączniku nr 1 do uchwały rozdziału 90020 i § 0400 jako właściwego dla zaplanowania dochodów z tytułu opłaty produktowej. Prawidłowo powinien zostać zaplanowany rozdział 75814, § 0940.

7. Uchwałą Nr 172/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem Zarządzenia Burmistrza Lubsko Nr 65/z/2018. z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/313/18 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 stwierdziło nieważność zarządzenia Burmistrza Lubsko Nr 65/z/2018 w całości z powodu niedochowania przez Miasto i Gminę Lubsko w latach 2018 - 2023 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

8. Uchwałą Nr 173/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem Zarządzenia Burmistrza Lubsko Nr 66/z/2018. z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/313/18 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 stwierdziło nieważność zarządzenia Burmistrza Lubsko Nr 66/z/2018 w całości z powodu niedochowania przez Miasto i Gminę Lubsko w latach 2018 - 2023 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

9. Uchwałą Nr 181/2018 z dnia 10 września 2018 r., Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem Zarządzenia Nr 69/z/2018 Burmistrza Lubsko z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/313/18 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 stwierdziło nieważność zarządzenia Nr 69/z/2018 Burmistrza Lubsko w całości z powodu niezachowania przez Miasto i Gminę Lubsko w latach 2018 - 2023 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn.zm.).

10. Uchwałą Nr 220/2018 z dnia 7 listopada 2018 r., po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem Zarządzenia Nr 85/z/2018 Burmistrza Lubsko z dnia 17 października 2018 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Lubsko na rok 2018 - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na niepowołaniu w podstawie prawnej zarządzenia Burmistrza Lubsko art. 222 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.) pomimo rozdysponowania przedmiotowym zarządzeniem w planie wydatków budżetu części rezerwy ogólnej.

Działalność nadzorcza Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w pierwszej połowie 2019 roku objęło nadzorem na podstawie kryterium zgodności z prawem ogółem 30 uchwał i zarządzeń organów Miasta i Gminy Lubsko, w tym 13 zarządzeń Burmistrza oraz 17 uchwał Rady Miejskiej w Lubsku.

Istotne naruszenie prawa Kolegium Izby stwierdziło w 2 uchwałach Rady Miejskiej w Lubsku dotyczących opłaty od posiadania psów.

Nieistotne naruszenie prawa Kolegium Izby stwierdziło wobec 1 uchwały Rady Miejskiej w Lubsku dotyczącej zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na 2018 rok.

1. Uchwałą Nr 14/2019 z dnia 17 stycznia 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr IV/26/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na niedokonaniu aktualizacji § 8 ust. 1 części normatywnej uchwały budżetowej pomimo zmniejszenia o kwotę 10 000 zł w dziale 900, rozdziale 90019, § 069 dochodów pochodzących ze środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska.

2. Uchwałą Nr 51/2019 z dnia 6 marca 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr V/30/19 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie opłaty od posiadania psów, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze stwierdziło nieważność § 5 pkt 3 badanej uchwały o treści cyt. „w zakresie określonym w § 6 - u inkasenta” – z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.); nieważność § 6 badanej uchwały – z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.) i art. 47§ 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.); nieważność § 7 badanej uchwały w części dotyczącej sformułowania „osoby posiadające” – z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.) oraz nieistotne naruszenie prawa polegające na braku powołania w podstawie prawnej badanej uchwały art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa.

3. Uchwałą Nr 104/2019 z dnia 23 maja 2019 r. - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego w przedmiocie zgodności z prawem uchwały Nr VIII/57/19 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie opłaty od posiadania psów stwierdziło nieważność wyżej powołanej uchwały w części obejmującej zapis w § 6 ust. 4 o treści i wpłaconej w terminie pobranej” jako sprzecznego z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm. i art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.).

Opinie wydane przez Składy Orzekające w 2018 i do połowy 2019 roku

Zakres działalności opiniodawczej Izby wyznacza art. 13 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W 2018 roku Składy Orzekające Izby wydały 10 opinii w sprawach:

- możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych - 2 opinie (w tym 1 opinia z istotnym zastrzeżeniem i 1 opinia negatywna);
- informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r. – 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem;
- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za rok 2017 wraz z informacją o stanie mienia Gminy Lubsko i objaśnieniami – 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem;

- wniosku komisji rewizyjnej organu stanowiącego Gminy Lubsko w sprawie absolutorium za rok 2017 – 1 opinia pozytywna z uwagą;
- projektu uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2019 – 1 opinia pozytywna z istotnym zastrzeżeniem;
- projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy na lata 2019-2038 - 1 opinia pozytywna z istotnym zastrzeżeniem;
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego przedstawionego w uchwale budżetowej na rok 2018 – 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem;
- prawidłowości planowanej kwoty długu – 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem.
- o Programie Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko - 1 opinia pozytywna z uwagami.

Poniżej przedstawiono analizę opinii wydanych przez Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2018 roku:

1. Uchwałą Nr 173 /2018 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie: wydania opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018 - 2033 Skład Orzekający pozytywnie z zastrzeżeniem zaopiniował prawidłowość planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018 – 2033 wynikającej z zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań.

Zastrzeżenie Składu Orzekającego dotyczyło sytuacji powstałej w Mieście i Gminie Lubsko po dniu 16 stycznia 2018 roku tj. po unieważnieniu postępowania przetargowego na usługę restrukturyzacji części zobowiązań Gminy na łączną kwotę 32 017 164,25 zł. Zarówno w uchwale budżetowej Gminy Lubsko jak i w uchwalonej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy prezentowane na dzień wydania opinii były wielkości z uwzględnieniem planowanej restrukturyzacji, co powodowało niezgodność danych wykazanych w kolumnie 5.1 WPF dla roku 2018 z danymi wykazanymi dla tego roku w kolumnie 14. 1 WPF i prowadziło do niespełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i mogło powodować niespełnienie relacji w latach następnych wskutek niezgodności danych wykazanych w kolumnie 5.1 z danymi wykazanymi w kolumnie 14.1 WPF Gminy Lubsko w latach 2019-2024. Skład Orzekający wskazał w wydanej opinii, że w uchwalonej uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok zaplanowano w załączniku nr 3 spłatę rozchodów w wysokości 3 701 157 zł tj. w kwocie uwzględniającej planowaną restrukturyzację zadłużenia, która wskutek unieważnienia przetargu nie doszła do skutku. Skład Orzekający wskazał, że wobec nie podpisania umowy na restrukturyzację zadłużenia rozchody budżetu Miasta i Gminy Lubsko są nieprawidłowo zaplanowane i powinny stanowić kwotę nie 3 701 157 zł, lecz kwotę wynikającą z podpisanych umów kredytowych z bankami tj. kwotę wskazaną w kolumnie 14.1 uchwały Nr LIV/289/17 z dnia 28 grudnia 2017 r. Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, która dla roku 2018 wynosi 6 529 522,48 zł.

Mając na względzie, że w uchwalonej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 nadwyżka pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty zobowiązań, przy uwzględnieniu planowanej restrukturyzacji części zadłużenia i po zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych dla roku 2018 w ujęciu planistycznym wynosiła jedynie 0,81%, a biorąc pod uwagę przewidywane wykonanie stanowiła 0,58% - Skład Orzekający stwierdził, że przy prawidłowym zaplanowaniu rozchodów budżetu przy uwzględnieniu faktu nie dojścia do

skutku restrukturyzacji części zadłużenia Gminy (co potwierdziło pismo Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko znak: BF.3521.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.) relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dla roku 2018 nie zostanie dochowana.

Skład Orzekający w wydanej opinii, o której mowa wyżej wskazał, że Miasto i Gmina Lubsko celem dochowania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych - planowało w WPF na lata 2018-2033 wysokie dochody ze sprzedaży majątku w latach 2018-2026, w łącznej kwocie 20 417 995 zł, (dla roku 2017 plan III kwartału wynosił 2 596 104 ,00 zł) podczas gdy wykonanie dochodów z tego tytułu według przewidywanego wykonania za 2017 rok stanowiło 1 520 230 zł. Planowanie dochodów ze sprzedaży majątku na tak wysokim poziomie, w sytuacji możliwego niewykonania dochodów na zakładanym poziomie prowadzić mogło w ocenie Składu Orzekającego wyrażonej w opinii do dalszego pogorszenia stopnia spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnieniem dla zastrzeżenia Składu Orzekającego, niezależnie od wskazanych wyżej danych była informacja zawarta w przyjętych przez Miasto i Gminę Lubsko objaśnieniach przyjętych wartości uchwalonej WPF na lata 2018-2033, gdzie wprost wskazano, że cyt.: „W związku z dużym zadłużeniem Gminy i ryzykiem niespełnienia wskaźnika wynikającego z art. 243 ufp, w roku 2018 Gmina planuje wprowadzenie subrogacji zadłużenia, dlatego w kolumnie 5.1 Wieloletniej Prognozy Finansowej spłaty rat kredytów i pożyczek zaplanowano w wysokościach wynikających z zaplanowanej subrogacji. Natomiast w kolumnie 14.1 WPF wprowadzono kwoty spłat rat kapitałowych wynikających z podpisanych umów”.

W ocenie Składu Orzekającego w sytuacji gdy zaplanowana restrukturyzacja części zadłużenia zakończyła się wynikiem negatywnym i postępowanie przetargowe zostało unieważnione - dane prezentowane w kolumnie 5.1 WPF powinny odpowiadać danym prezentowanym w kolumnie 14.1, a więc wskazywać rzeczywistą wielkość spłaty rozchodów w 2018 roku i kolejnych latach, które obejmowała planowana restrukturyzacja zadłużenia. Dopiero dokonanie tej operacji spowodowałoby w ocenie Składu Orzekającego możliwość realnej oceny czy przy planowanej wielkości dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów na 2018 rok i lata kolejne Miasto i Gmina Lubsko będzie spełniała relację z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, czy też konieczna będzie taka zmiana budżetu i WPF aby relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została zachowana. W zaistniałej sytuacji na dzień wydania opinii w ocenie Składu Orzekającego Miasto i Gmina Lubsko powinno było dokonać takich działań w zakresie zmiany budżetu (wielkości rozchodów) i WPF aby relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została zachowana w 2018 roku i kolejnych latach budżetowych. Z pisma przedstawionego przez Gminę Regionalnej Izbie Obrachunkowej w dniu 29 stycznia 2018 roku wynikało, że Gmina prowadzi negocjacje z Bankiem Ochrony Środowiska dotyczące zmiany harmonogramów spłaty trzech kredytów oraz negocjacje dotyczące wydłużenia terminu uruchomienia transz kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 30.06. 2017 r. Procedura rozpatrzenia wniosku w tym zakresie miała zostać zakończona do 9 lutego 2018 r. Skład Orzekający wskazał, że o ile po tym terminie Gmina pomimo podjętych działań nie będzie spełniała relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - może zostać wezwana przez Kolegium Izby do opracowania programu postępowania naprawczego w rozumieniu art. 240a ustawy o finansach publicznych.

2. Uchwałą Nr 172/2018 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie wydania opinii o możliwości sfinansowania deficytu budżetu przedstawionego w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na rok 2018 – Skład Orzekający pozytywnie z zastrzeżeniem zaopiniował możliwość sfinansowania deficytu budżetu przedstawionego w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 r. W opinii Skład Orzekający sformułował analogiczne w swojej treści zastrzeżenie jak w opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018 – 2033.

3. Uchwałą Nr 308/2018 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy za rok 2017 wraz z informacją o stanie mienia komunalnego Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z zastrzeżeniem sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za rok 2017 przedstawione przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko. Zastrzeżenie Składu Orzekającego dotyczyło stwierdzonego zagrożenia dla prawidłowej realizacji gospodarki finansowej Gminy Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych, wynikającego z bardzo wysokiego poziomu zadłużenia Gminy, stanowiącego na koniec 2017 roku, kwotę 65 390 533,07 zł, co w konsekwencji spowoduje obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Skład Orzekający w opinii wskazał również na realne zagrożenie dla prawidłowej realizacji gospodarki finansowej Gminy w związku z wystąpieniem zobowiązań wymagalnych na koniec 2017 roku w wysokości 141 977,05 zł. Skład Orzekający wskazał również, że z wyjaśnień jednostki zawartych w uzasadnieniu do sprawozdania Rb-NDS za IV kwartał 2017r. wynika, że cyt. „Środki z niewykorzystanych dotacji w 2017r. i z subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu na styczeń zostały wykorzystane przez jednostkę na pokrycie wydatków w 2017r.”

Jak wynika z powyższego na co wskazał również Skład Orzekający - środki pochodzące z dotacji na 2017 rok i subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2017 r. - z przeznaczeniem na 2018 r. zostały wykorzystane w 2017 roku na pokrycie wydatków j.s.t., podczas gdy środki te powinny być wykorzystane w 2018 roku na zadania oświatowe. Świadczyło to w ocenie Składu Orzekającego o pogarszającej się płynności finansowej Miasta i Gminy Lubsko.

Skład Orzekający w w/w opinii wskazał również na zagrożenie niespełnienia relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Rada Miejska w Lubsku uchwałą Nr LIII/283/17 z 29.11.2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na obsługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko - wyraziła zgodę na sfinansowanie zobowiązań Gminy Lubsko poprzez przejęcie długu przez osobę trzecią w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł. Przetarg dotyczący restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko został unieważniony w dniu 16 stycznia 2018 roku wskutek niewpłynięcia żadnej oferty(co potwierdziło pismo Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko skierowane do Izby znak: BF.3521.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.).

W dniu 29 stycznia 2018 r. Gmina Lubsko przedstawiła Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze pismo, z którego wynikało, że Gmina prowadzi negocjacje z Bankiem Ochrony Środowiska dotyczące zmiany harmonogramów spłaty trzech kredytów oraz negocjacje dotyczące wydłużenia terminu uruchomienia transz kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 30.06. 2017 r. Aneksy do umów kredytowych z Bankiem Ochrony

Środowiska zostały podpisane dopiero w dniu 25 kwietnia 2018 roku, dodatkowo zostały obwarowane warunkami, od których łącznego spełnienia Bank Ochrony Środowiska uzależnił ich wejście w życie.

Dodatkowo Skład Orzekający wskazał, że z tytułu zawarcia aneksów do umów kredytowych Gmina zobowiązana była zapłacić prowizję w łącznej wysokości 73 710,50 zł, co również powodowało realne obciążenie w zakresie wydatków bieżących budżetu.

Zawarcie ww. trzech aneksów pozwoliło jednak Gminie Lubsko zachować relację wynikającą z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w całym okresie na jaki uchwalona została WPF tj. na lata 2018-2033, jednak jedynie przy równoczesnym zastosowaniu wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty w latach 2018-2030.

Skład Orzekający w wydanej opinii wskazał, że trudna sytuacja w aspekcie możliwości dochowania indywidualnego wskaźnika spłaty występowała w Mieście i Gminie Lubsko już w październiku 2017 roku, co spowodowało podjęcie przez Radę Miejską w Lubsku uchwały Nr LIII/283/17 z 29.11.2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na obsługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko. Na trudną sytuację jednostki wskazywał również brak zainteresowania banków w udzieleniu Gminie kolejnych kredytów zaplanowanych w przychodach roku 2017 i związana z tym konieczność uzyskiwania od Izby kolejnych opinii o możliwości spłaty zaplanowanych do zaciągnięcia kredytów.

W 2018 roku Miasto i Gmina Lubsko planowało deficyt budżetu w wysokości 1 490 539 zł, który miał zostać sfinansowany kolejnymi przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek. Niezależnie od finansowania deficytu kolejnymi kredytami Miasto i Gmina Lubsko w 2018 roku „potrzebowało” na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek co najmniej 4 741 002 zł, którą to kwotę zamierzało uzyskać z kolejnych kredytów i pożyczek. Do tych wielkości dochodziły wydatki na obsługę długu planowane w 2018 roku w wysokości 2 345 000 zł.

Po pierwszym kwartale 2018 r., według sprawozdania Rb-Z kwota zobowiązań wymagalnych stanowiła 1 112 339,21 zł. Oznaczało to, że o ile Gmina w 2018 roku nie uzyskałaby planowanych kredytów, które zamierzała zaciągnąć mogła nie posiadać środków na spłatę własnych zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek, zgodnie z zawartymi umowami lub mogła mieć problemy z terminowym regulowaniem własnych zobowiązań względem podmiotów zewnętrznych. Dodatkowe zagrożenie mogło stanowić również finansowanie planowanego deficytu i zadań inwestycyjnych w tym związanych z realizacją zadań ze środków UE, planowanych do realizacji (lub kontynuowanych) w 2018 roku.

Mając na uwadze konieczność prawidłowej realizacji gospodarki finansowej przez Miasto i Gminę Lubsko, w tym zachowanie zdolności realizacji zadań publicznych, Skład Orzekający wskazał w wydanej opinii, że Miasto i Gmina Lubsko działając poprzez swoje Organy powinno ograniczyć wydatki nieobligatoryjne, każdorazowo analizować zasadność i celowość podejmowania nowych inwestycji, w szczególności tych które mają zostać sfinansowane kredytami i pożyczkami. Niezależnie od powyższych działań należało analizować na bieżąco sytuację finansową i ograniczać maksymalnie wydatki aby zapewnić zdolność spłaty zobowiązań wcześniej zaciągniętych z tytułu kredytów i pożyczek oraz utrzymać płynność finansową jednostki. Organy Miasta i Gminy Lubsko powinny być również zintensyfikować działania celem dochodzenia wymagalnych należności budżetu oraz dążyć do zmniejszenia kwoty zobowiązań wymagalnych, a następnie ich uregulowania w całości.

Ponadto jednostka w ocenie Składu Orzekającego wyrażonej w opinii powinna była maksymalnie ograniczać koszty bieżącego funkcjonowania i podejmować działania prowadzące do zapewnienia prawidłowej realizacji zadań ustawowych, przy zachowaniu zasad prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej wynikających z ustawy o finansach publicznych.

Ponadto Skład Orzekający w opinii wskazał na konieczność stałego monitorowania przez organy Miasta i Gminy Lubsko sytuacji finansowej Gminy w aspekcie dochowania relacji z art. 242 ust. 1 i art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i kolejnych latach budżetowych, mając na względzie wysoki poziom długu i konieczność spłaty w pierwszym rzędzie zobowiązań wcześniej zaciągniętych z tytułu pożyczek i kredytów. Skład Orzekający w wydanej opinii wskazał także, że w sytuacji niedochowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - Kolegium Izby działając na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do regionalnej izby obrachunkowej w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

4. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 406/2018 z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku o udzielenie absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok - Skład Orzekający RIO w Zielonej Górze postanowił zaopiniować pozytywnie z uwagą wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie udzielenia absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok. Uwaga Składu Orzekającego dotyczyła tego, że Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Lubsku rozpatrując opinię Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za 2017 rok nie odniosła się do sformułowanego zastrzeżenia dotyczącego wykonania budżetu w 2017 roku.

5. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 468/2018 z dnia 27 lipca 2018 r. - Skład Orzekający zaopiniował negatywnie możliwość spłaty przez Miasto i Gminę Lubsko kredytu długoterminowego w wysokości 2 594 265,00 zł, przeznaczonego na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, na zadanie pod nazwą: „Przebudowa ciągu ulic Przemysłowa i Sybiraków w Lubsku”. W uzasadnieniu swojego stanowiska Skład Orzekający wskazał m.in., że z Zarządzenia Burmistrza Lubska Nr 65/z/2018 z dnia 24 lipca 2018 roku wynikało wprost, że relacja, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie jest zachowana w latach 2018-2023.

Ponadto przyczyną wydania negatywnej opinii o możliwości spłaty przez Miasto i Gminę Lubsko kredytu długoterminowego, o którym mowa wyżej była sytuacja Gminy Lubsko powstała po II kwartale 2018 roku na skutek pogarszającej się kondycji finansowej Gminy, oraz realnego zagrożenia dla prawidłowej realizacji zadań publicznych i zdolności prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych.

6. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 514/2018 z dnia 5 października 2018 r. w sprawie wydania opinii o Programie

Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko - Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze zaopiniował pozytywnie z uwagami Program Postępowania Naprawczego Gminy Lubsko przyjęty uchwałą Nr LXVII/344/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 7 września 2018 roku. Uwagi Składu Orzekającego dotyczyły między innymi: braku wskazania w jaki sposób efekty planowanych działań naprawczych będą monitorowane oraz przedstawiane Radzie Miejskiej w Lubsku i Regionalnej Izbie Obrachunkowej. Skład Orzekający wskazał również, że warunkiem osiągnięcia celu Programu jest nadzwyczajna dyscyplina w realizacji planowanych działań naprawczych oraz że należy kontynuować planowane działania wynikające z Programu, a wykraczające poza 31 grudnia 2020 roku (planowane na rok 2021) nawet w sytuacji, gdy zaplanowane działania doprowadzą Gminę do spełnienia relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych na dzień 1 stycznia 2021 roku. Ponadto Skład Orzekający wskazał, że zakładane w Programie działania jak: zwolnienia pracowników Urzędu Miejskiego w Lubsku, czy pracowników jednostek organizacyjnych oraz nauczycieli muszą być dokonywane z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie. Skład Orzekający sformułował również uwagi dotyczące wskazanych w Programie przedsięwzięć naprawczych, sposobu wyliczenia ich efektów ekonomicznych. Odniósł się również do spełnienia przez uchwalony Program Postępowania Naprawczego warunków ustawowych zawartych w art. 240a ustawy o finansach publicznych.

7. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 572/2018 z dnia 28 września 2018 r. w sprawie wydania opinii o informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za I półrocze 2018 r. – Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze pozytywnie z zastrzeżeniem zaopiniował przedłożoną przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko informację o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2018 r.

Przyczyną sformułowania zastrzeżenia w opinii o informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2018 roku była pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy Lubsko, oraz zagrożenie dla realizacji zadań publicznych i możliwości prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych oraz brak możliwości dochowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach kolejnych.

W ocenie Składu Orzekającego o pogarszającej się sytuacji finansowej Gminy Lubsko oraz zagrożeniu płynności finansowej i zdolności do terminowego regulowania zobowiązań świadczyły: utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Gminy (na koniec 2016 r. – 65 802 313,88 zł, co stanowiło 89,14% wykonanych dochodów; 2017 r. – 65 390 533 zł, co stanowiło 84,78% wykonanych dochodów; na koniec I kwartału 2018 r. – 66 175 694,53 zł, co stanowiło 77,86% planowanych dochodów, na koniec II kwartału 2018 r. – 65 947 405,13 zł, co stanowiło 82,71% zaplanowanych dochodów) obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wraz z wydatkami na ich obsługę, a także rosnące zobowiązania wymagalne (na koniec 2017 r. 141 977,05 zł, według stanu na 31 marca 2018 r. - 1 112 339 zł, na koniec czerwca 2018 r. - 2 195 978,20 zł).

Istotne znaczenie dla oceny realizacji gospodarki finansowej Gminy Lubsko w pierwszym półroczu 2018 roku miało również to, że Rada Miejska w Lubsku w dokonanej zmianie budżetu z dnia 20 czerwca 2018 r. (uchwała Rady Miejskiej w Lubsku Nr LXIV/337/18)

ustaliła deficyt budżetu w wysokości 3 782 254 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek, w tym kredytów na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto na spłatę rozchodów, według stanu na dzień 20 czerwca 2018 r. Gmina Lubsko potrzebowała środki finansowe w wysokości 5 749 523 zł. Brak możliwości uzyskania kredytu na sfinansowanie planowanego deficytu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, w ocenie Składu Orzekającego spowodował konieczność spłaty rozchodów i odsetek z dochodów własnych Gminy Lubsko, co skutkowało dalszym wzrostem zobowiązań wymagalnych, pogłębiło również brak płynności finansowej i zagroziło pełnej i prawidłowej realizacji części zadań publicznych przez Gminę. Mając powyższe zagrożenie na względzie Kolegium Izby podjęło decyzję o zastosowaniu wobec Gminy Lubsko instrumentu prawnego w postaci wezwania do programu postępowania naprawczego, na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych (uchwała Kolegium Izby Nr 167/2018 z dnia 23 lipca 2018 roku).

Kolejnym argumentem zawartym w opinii Składu Orzekającego, wskazującym na pogarszającą się sytuację finansową Gminy Lubsko było to, że na koniec II kwartału 2018 r., według danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28S Gmina Lubsko wykonała wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605) w kwocie 2 387 494,65 zł natomiast jednostka posiadała zaangażowanie z tytułu podpisanych umów w kwocie 5 995 091,65 zł. Powyższe świadczyło o tym, że występowała konieczność uregulowania w 2018 roku płatności z tytułu podpisanych umów na zadania inwestycyjne. Konieczność uregulowania w 2018 roku płatności z tytułu podpisanych przez Gminę umów dotyczących zadań inwestycyjnych pogorszyła płynność finansową Gminy, w szczególności wobec realnego braku możliwości uzyskania przychodów z tytułu planowanych do zaciągnięcia w 2018 roku kredytów, w tym na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. Według danych, które posiadał Skład Orzekający, bardzo trudna sytuacja finansowa Gminy, w tym pogarszająca się płynność finansowa tej jednostki samorządu terytorialnego na dzień wydania ww. opinii pogłębiała się.

8. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 719/2018 z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty przez Miasto i Gminę Lubsko pożyczki długoterminowej w wysokości 1.265.670 złotych, przeznaczonej na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, na zadanie inwestycyjne pod nazwą: „Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego w ramach projektu pn. Strażacy na Pograniczu Polsko-Saksońskim, to innowacyjny sprzęt ratowniczo-gaśniczy, rozwijająca się gospodarka, skuteczni wobec migracji ludności” oraz na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy w roku 2018 – Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze zaopiniował pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem możliwość spłaty przez Miasto i Gminę Lubsko pożyczki długoterminowej w wysokości, o której mowa wyżej.

W uzasadnieniu wydanej opinii Skład Orzekający wskazał, że przyczyną sformułowania istotnego zastrzeżenia była pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy Lubsko, zagrożenie dla realizacji zadań publicznych i możliwości prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych oraz brak możliwości

dochowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach kolejnych.

W ocenie Składu Orzekającego o pogarszającej się sytuacji finansowej Gminy Lubsko oraz zagrożeniu płynności finansowej i zdolności do terminowego regulowania zobowiązań świadczyły, przede wszystkim utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Gminy (na koniec 2016 r. – 65. 802.313,88 złotych /89,14% wykonanych dochodów budżetu/; 2017 r. – 65.390.533 złote /84,78% wykonanych dochodów budżetu/; na koniec I kwartału 2018 r. – 66.175.694,53 złote /77,86% planowanych dochodów budżetu/; na koniec II kwartału 2018 r. – 65.947.405,13 złotych /82,71% planowanych dochodów budżetu/) obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wydatkami na obsługę długu, zwiększające się zobowiązania wymagalne (na koniec 2017 r. - 141.977,05 złotych; na 31 marca 2018 r. – 1.112.339 złotych; na 30 czerwca 2018r. - 2.195.978,20 złotych).

Istotne znaczenie dla oceny realizacji gospodarki finansowej Gminy Lubsko w pierwszym półroczu 2018 roku miał również w ocenie Składu Orzekającego fakt braku możliwości uzyskania kredytu długoterminowego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – co w ocenie Składu Orzekającego spowodowało konieczność spłaty rozchodów i odsetek - z dochodów własnych Gminy, skutkując dalszym wzrostem zobowiązań wymagalnych, pogłębieniem się braku płynności finansowej - zagrażając pełnej i prawidłowej realizacji zadań publicznych przez Gminę. Powyższe zagrożenia doprowadziły do podjęcia przez Kolegium Izby decyzji o zastosowaniu wobec Gminy Lubsko instrumentu prawnego w postaci wezwania do programu postępowania naprawczego, na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych Uchwała Kolegium Izby w tej sprawie podjęta została w dniu 23 lipca 2018 roku (uchwała Nr 167/2018).

Skład Orzekający zwrócił ponadto uwagę na to, że na koniec II kwartału 2018 r., według danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28S Gmina Lubsko wykazała wykonane wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605) - w kwocie 2.387.494,65 złotych natomiast po stronie zaangażowania z tytułu podpisanych umów – podana została kwota 5.995.091,65 zł. Sytuacja taka wskazywała na to, że konieczne będzie uregulowanie w 2018 roku płatności z tytułu podpisanych umów na zadania inwestycyjne, co pogorszyło płynność finansową Gminy Lubsko, w szczególności wobec realnego braku możliwości uzyskania przychodów z tytułu kredytów (pożyczek) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Skład Orzekający wydając opinię o możliwości spłaty odwołał się również do ustaleń kontroli kompleksowej gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzonej w Gminie Lubsko przez RIO w Zielonej Górze, w okresie od 3 stycznia do 30 kwietnia 2018 r., w szczególności dotyczących prawidłowości stosowania wyłączeń z limitu spłat zobowiązań i konsekwencji dla Gminy wynikających z ustaleń tej kontroli.

9. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 850/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2019 rok wraz z uzasadnieniem - Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem przedłożony przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko projekt uchwały budżetowej na 2019 rok wraz z uzasadnieniem. W uzasadnieniu wydanej opinii Skład Orzekający wskazał, że przyczyną sformułowania

istotnego zastrzeżenia przez Skład Orzekający była pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy Lubsko, zagrożenie dla realizacji zadań publicznych i możliwości prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę w 2019 roku i latach kolejnych oraz brak możliwości dochowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2019 roku.

W ocenie Składu Orzekającego o pogarszającej się sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko oraz zagrożeniu płynności finansowej i zdolności do terminowego regulowania zobowiązań świadczyły, przede wszystkim utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Gminy (na koniec 2016 r. – 65. 802.313,88 zł; /89,14% wykonanych dochodów budżetu/; 2017 r. – 65.390.533 zł. /84,78% wykonanych dochodów budżetu/; na koniec I kwartału 2018 r. – 66.175.694,53 zł. /77,86% planowanych dochodów budżetu/; na koniec II kwartału 2018 r. – 65.947.405,13 zł. /82,71% planowanych dochodów budżetu/, na koniec III kwartału 2018 r. – 67 699 119,08 zł /86,08%/ planowanych dochodów budżetu/) - obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wydatkami na obsługę długu, zwiększające się zobowiązania wymagalne (na koniec 2017 r. - 141.977,05 zł.; na 31 marca 2018 r. – 1.112.339 zł.; na 30 czerwca 2018r. – 2 195 978,20 zł., na 30 września 2018 r. – 2 164 621,59 zł.).

Istotne znaczenie dla oceny realizacji gospodarki finansowej Gminy Lubsko w pierwszym półroczu 2018 roku miał również fakt braku możliwości uzyskania kredytu długoterminowego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – co w ocenie Składu Orzekającego spowodowało konieczność spłaty rozchodów i odsetek - z dochodów własnych Gminy, skutkując dalszym wzrostem zobowiązań wymagalnych, pogłębieniem się braku płynności finansowej - zagrażając pełnej i prawidłowej realizacji zadań publicznych przez Gminę. Skład Orzekający dokonał również w sformułowanej opinii analizy uchwalonego Programu Postępowania Naprawczego wskazując, że całokształt realizacji gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko wymaga rygorystycznego przestrzegania założeń wynikających z przyjętego Programu Postępowania Naprawczego, w tym nie zaciągania kolejnych przychodów zwrotnych z tytułu kredytów, pożyczek, czy emisji papierów wartościowych na nowe inwestycje. Gmina powinna również zintensyfikować działania w celu terminowego regulowania swoich zobowiązań oraz realizować zgodnie z harmonogramem przyjętym w Programie Postępowania Naprawczego pozostałe działania naprawcze, oszczędnościowe i restrukturyzacyjne. Sytuacja finansowa Gminy Lubsko, w tym prawidłowość realizacji zadań publicznych w sferze użyteczności publicznej powinna być bieżąco monitorowana przez Organy Gminy Lubsko.

10. Uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze Nr 851/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydania opinii o projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2019 - 2038 przedstawionej wraz z projektem uchwały budżetowej Gminy na 2019 rok – Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem opinię o projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2019 – 2038. Przyczyną sformułowania istotnego zastrzeżenia przez Skład Orzekający była pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy Lubsko, zagrożenie dla realizacji zadań publicznych i możliwości prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę w 2019 roku

i latach kolejnych oraz brak możliwości dochowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2019 roku.

Opinie wydane przez Składy Orzekające w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2019 r.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2019 r. Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wydały 3 opinie dotyczące:

- prawidłowości planowanej kwoty długu – 1 opinia pozytywna z istotnym zastrzeżeniem,
- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Lubsko za rok 2018 wraz z informacją o stanie mienia Gminy Lubsko i objaśnieniami – 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem,
- wniosku komisji rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie absolutorium dla Burmistrza Gminy za 2018 rok – 1 opinia pozytywna.

Poniżej dokonano omówienia uchwał Składów Orzekających RIO w Zielonej Górze wydanych od początku 2019 roku do dnia 30 czerwca 2019 r.

1. Uchwałą Nr 108/2019 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wydania opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2019-2038 Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem prawidłowość planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2019 – 2038 wynikającej z zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań.

W uzasadnieniu wydanej opinii wskazano, że istotne zastrzeżenie Składu Orzekającego wyrażone w niniejszej opinii dotyczy sytuacji Miasta i Gminy Lubsko w 2019 roku i kwestii niedochowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz aspektów realizacji Programu Postępowania Naprawczego przyjętego przez Radę Miejską w Lubsku na sesji w dniu 7 września 2018 roku, uchwałą Nr LXVII/344/18.

2. Uchwałą Nr 276/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy za rok 2018 – Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z zastrzeżeniem sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za rok 2018 przedstawione przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko wraz z informacją o stanie mienia komunalnego. W uzasadnieniu opinii Skład Orzekający wskazał jako jedną z przyczyn sformułowania zastrzeżenia to, że jak wynikało z uzupełnienia do Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko przedstawionego przez Burmistrza Lubsko w dniu 24.04.2019 r. cyt.: „zgodnie z założeniami zawartymi w Programie Postępowania Naprawczego (str. 42 programu) Gmina Lubsko nie zdołała pozyskać źródła finansowania dla restrukturyzacji posiadanego zadłużenia do 31.12.2018 roku. W związku z powyższym działania zostały przeniesione na 2019 rok”. Do dnia wydania przedmiotowej opinii Skład Orzekający nie uzyskał informacji o podjętych działaniach mających na celu doprowadzenie do emisji obligacji komunalnych na kwotę 48 800 000 zł. Skład Orzekający wskazał, że zgodnie z PPN Miasta i Gminy Lubsko wyłącznym celem emisji miało być sfinansowanie operacji zmiany struktury istniejących na chwilę powstania niniejszego dokumentu zobowiązań. W ten sposób Gmina miała uzyskać możliwość spełnienia relacji wymaganej art. 242-244 ustawy o finansach publicznych Skład Orzekający wskazał, że nie dokonano zmiany Programu Postępowania Naprawczego w zakresie wskazania innych działań mających na celu doprowadzenie do realizacji celu Programu Naprawczego i zachowania relacji,

o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych najpóźniej na początku 2021 roku. Co więcej nie przedstawiono również założeń dla alternatywnego rozwiązania w postaci ubiegania się o pożyczkę z budżetu państwa. Nie dokonano również nawet hipotetycznej analizy wydatków i oprocentowania obu wariantów pozyskania zewnętrznego finansowania. W uzupełnieniu do Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 r. Burmistrz Lubsko stwierdził, że cyt.” z uwagi na fakt, że w 2018 roku nie udało się przeprowadzić restrukturyzacji długu działania w tym zakresie zostały przeniesione na 2019 rok. Zakładają one w uchwalonym PPN wyemitowanie obligacji w wysokości 48 800 000 zł. Ponieważ na dzień sporządzenia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Lubsko za 2018 rok wiadomo było, że Gminie nie udało się pozyskać emitenta Gmina musi dokonać aktualizacji przyjętego 7 września 2018 roku PPN i wystąpić o pożyczkę z budżetu państwa”. „Obecnie trwają prace nad przygotowaniem zmian w PPN tak, aby wskazać maksymalną wysokość pożyczki z budżetu państwa, przy jednoczesnym założeniu, że Gmina przede wszystkim zamierza spłacić posiadane zobowiązania sama przy jednoczesnej redukcji wydatków. Gmina na dzień dzisiejszy szacuje kwotę pożyczki na około 35 389 950,00 zł. Restrukturyzacja objęłaby 5 kredytów z terminami spłat przypadającymi w latach 2023, 2024, 2027 (2 kredyty), 2030”. Skład Orzekający wskazał również, że Miasto i Gmina Lubsko nie podjęło uchwały o niewyodrębnieniu środków stanowiących fundusz sołecki na 2020 r., która powinna zostać podjęta do końca marca 2019 r. na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy o funduszu sołecim. Wskutek powyższego w obrocie prawnym pozostaje uchwała o wyodrębnieniu środków funduszu pomimo formalnego zakazu ponoszenia wydatków w tym zakresie w myśl art. 240a ust. 5 pkt 5 ustawy o finansach publicznych. Z wyjaśnień Burmistrza złożonych do sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2018 wynika, że cyt. „Gmina wobec niejasności przepisów uznała, że skoro art. 240a ust. 5 pkt 5 ustawy o finansach publicznych zakazuje dokonywania wydatków przez j.s.t. w ramach funduszu sołeckiego nie ma wymogu podejmowania odrębnej uchwały”. Na dzień wydania opinii Gmina nie spełniała relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2018-2019 i aby mieć możliwość prawidłowej realizacji gospodarki finansowej i spełnić relację, o której mowa wyżej najpóźniej z początkiem 2021 roku powinna rzetelnie i z pełną odpowiedzialnością Organów Gminy za podejmowane działania realizować przewidziane w Programie Postępowania Naprawczego działania oszczędnościowe, restrukturyzacyjne, reorganizacyjne, a także dochowywać wymogów wynikających z art. 240a ust. 5 i 6 ustawy o finansach publicznych w całym okresie realizacji programu. .

Pismem znak: BF.3035.13.2019.AKM z dnia 24 kwietnia 2019 r. Burmistrz Miasta i Gminy Lubsko przekazał Izbie informację dodatkową do Sprawozdania z realizacji budżetu Miasta i Gminy za 2018 rok dotyczącą przebiegu realizacji Programu Postępowania Naprawczego na lata 2018-2021. W przekazanym dokumencie poinformowano o zrealizowaniu działań oszczędnościowych w 2018 roku opisanych w tabeli nr 3 na str. 20 Programu w zakresie: zakupu usług remontowych, zakupu usług pozostałych, zakupu materiałów i wyposażenia, świadczeń społecznych, kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego, wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń, podatku od towarów i usług VAT, zakupu usług zdrowotnych, szkoleń pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej, różnych opłat i składek, dotacji udzielanych w trybie art. 221 ustawy o finansach publicznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Burmistrz Lubsko przedstawił plan oszczędności wynikający z pierwotnie przyjętego Programu Postępowania Naprawczego, a także plan i wykonanie na dzień 31 grudnia 2018 r.

We wszystkich pozycjach odpowiednio w §§ - 427, 430, 421, 311, 461, 302, 453, 428, 470, 443, 236, wykonanie na dzień 31 grudnia 2018 r. było niższe od planu na dzień 31.08.2018 r. oraz od planu na dzień 31 grudnia 2018 r.

3. Uchwałą Nr 356/2019 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku o udzielenie absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok - Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze zaopiniował pozytywnie wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie udzielenia absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok.

Podsumowanie i wnioski

Podtrzymuje się wnioski zawarte w Raporcie o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko za rok 2017 i I kwartał 2018 r. przyjętym uchwałą Nr 150/2018 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 13 lipca 2018 r.

W związku z uwarunkowaniami przedstawionymi w Aneksie do Raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko za 2018 rok i połowę 2019 roku Kolegium Izby wskazuje na konieczność restrukturyzacji finansów Gminy, w szczególności w celu zapewnienia zdolności wykonywania zadań publicznych, spłaty zobowiązań i zachowania płynności finansowej, obejmującej w szczególności:

- uchwalanie budżetów nadwyżkowych lub zrównoważonych na kolejne lata budżetowe i niezaciąganie nowych przychodów zwrotnych z tytułu pożyczek, kredytów, emisji papierów wartościowych oraz tytułów dłużnych o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
- przeznaczenie nadwyżek budżetu i wypracowanych oszczędności na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań zwrotnych,
- realne planowanie wyniku budżetu, dochodów (w szczególności dochodów ze sprzedaży majątku) i wydatków, które umożliwią efektywne i zgodne z przepisami prawa realizowanie zadań ustawowych jednostki samorządu terytorialnego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań finansowych, przy jednoczesnym zachowaniu realistyczności Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy,
- podjęcie i przeprowadzenie działań na rzecz optymalizacji dochodów oraz racjonalizacji wydatków bieżących, w tym wdrożenie skutecznych działań mających na celu znaczne obniżenie wydatków związanych z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego w Lubsku oraz jednostek organizacyjnych,
- osiąganie odpowiednich nadwyżek operacyjnych w poszczególnych latach budżetowych,
- podjęcie skutecznych działań windykacyjnych, zmierzających do wyegzekwowania należności przysługujących od podmiotów prywatnych i publicznych,

- pełną realizację założeń przyjętych w Programie Postępowania Naprawczego i jego zmiany z dnia 30 maja 2019 r. oraz podejmowanie innych działań oszczędnościowych zmierzających do poprawy płynności finansowej Gminy,
- przestrzeganie zakazu ponoszenia wydatków o których stanowi art. 240a ustawy o finansach publicznych z 2009 r. w okresie realizacji Programu Postępowania Naprawczego oraz ograniczeń w zakresie realizacji zadań innych niż obligatoryjne,
- rezygnację z realizacji kolejnych wydatków inwestycyjnych, co do których nie zawarto jeszcze umów z wykonawcami oraz ograniczenie wydatków majątkowych Miasta i Gminy Lubsko w 2019 roku i latach kolejnych,
- wdrożenie skutecznych mechanizmów kontrolnych, które zapewnią prawidłową i oszczędną gospodarkę finansową, z uwzględnieniem założeń restrukturyzacyjnych, oszczędnościowych i ostrożnościowych przyjętych przez Gminę Lubsko.
- kontynuowanie działań zmierzających do restrukturyzacji systemu oświaty oraz połączenia instytucji kultury funkcjonujących w Mieście i Gminie Lubsko w celu uzyskania realnych oszczędności dla budżetu, zgodnie z założeniami przyjętymi w Programie Postępowania Naprawczego,
- pozyskanie pożyczki z budżetu państwa zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Lubsku w tym zakresie i zapewnienie jej terminowej spłaty (zgodnie z warunkami wynikającymi z zawartej umowy) po podpisaniu umowy,
- pełna realizacja postanowień programu postępowania naprawczego po zmianach, w tym w zakresie restrukturyzacji zadłużenia, a w szczególności pozyskanie w roku 2019 pożyczki z budżetu państwa oraz informowanie organu nadzoru w sprawach finansowych o efektach podejmowanych działań w tym zakresie,
- kontynuowanie działań oszczędnościowych, restrukturyzacyjnych i organizacyjnych mających na celu poprawę płynności finansowej Gminy oraz zapewnienie zdolności do pełnej realizacji zadań publicznych w kolejnych latach budżetowych również w warunkach zmiany sposobu obliczenia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.